

СВОБОДА

LIBERTY

Часопис для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союзу“.

Рік XV. Нью Йорк, Четвер, 28-го Лютого 1907. Число 9

Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, February 28, 1907. No. 9.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Марець.

Ч.	Описи
1	П. Памф.
2	С. Теодора
3	Н. 39 по С. Лана н.
4	II. Архива
5	В. Лана н. Агат.
6	С. Тимотев

Всі члени Союзу які не дістають точно „Свободи“ звольте сейчас подати місцевим секретарам свій новий а також старий адрес—а місцевий секретар відомить їх рекордовому секретарови на адресу:

Mr. Theo. Labowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.
або впрям до редакції „Свободи“.

50 людей потреба сейчас до роботи в Port Jervis, N. Y. при направи колевих поїзів. Платня найменча \$1.40 на 10 годин. Хто знає свою роботу заробляє більше. Тикет в Нью Йорку коштує \$2.50. Голосятись на адресу: Hygh. Gutowskyj
39 R. R. Ave.,
Port Jervis, N. Y.

Як доносять з Глессборо, Н. Й. дня 25. фбр. вибухнув там страйк з причини навької платні. Між страйкарами є Італійці, Греки і наші Русини; старші робітники беруть по \$1.25, а молодші по \$1.80, а навіть по 63 ц.

Коло Томска (Сибір) жушки почали варувовати ваньскі ліси. Виславо проти них військо. Почалась борба, в якій вбито і ранено багато, між іншими тяжко ранено командуючого офіцера.

Пропшу наших краянів і тваривів, щоби подали до „Свободи“ де можна дістати роботу, бо нас тут в Глессборо, Н. Й. єсть 30 Русинів і всі хотіли б кудись піти на ліпші заробітки. Я писав вже до п. Ферлея в Сан Франціско, прошути его о інформації, але не дістав жадної відповіди. Може в Нью Йорку є які компанії або офіси, що відорвадують людей своїм коштом до рботи. Подайте до газети, а будемо вдячні.

О. Чабан.

Звісний український тенор д. Алчевський виступає тепер на сцені в Manhattan Opera House. Нью Йорку.

Велика катастрофа чітала посіпний потяг в дорозі з Нью Йорку до Ікаго. На однім скруті, в якому потяг був в повнім огни, послідні три пулмента вагонів вискочили з шин

і скотились в ріку. Се було в опівночі. Всі пасажери сцали. Зранено 40 до 50, деяких тяжко, а 14 не віднайдено. Ранених добуто через вікна і відославо другам поїздом до Чикаго.

В Річмонд, Ва. водній желізнячій компанії, де працює багато чорних і білих людей, повстал бійка чорних з білими з причини видалення кількох чорних. Чорні обрушилися і напали на формана, котрому знова прийшли в поміч білі. Одні на других стріляли, при чім вбито 12 чорних і білих.

Вже ухвалено право для амер. емігрантів. 192 против 100 голосів. Демократи голосовали проти, републикани за ним. Особливо непорозуміне викликає її постанови, в яких говориться, що президент републики може сам вигнати всіх тих чужаців, котрих допущено в Америку грозна добі інтересам амер. робітників, а дальше і ся постанови, після якої вимагатиметься, щоби кождий емігрант мав на кораблі відповідну скількість вездуга і місця. Ся послідна замітка звернена проти корабельних компаній, які зовсім не дбають про гігієнічні відносини на кораблях, перегадують кораблі пасажирами, а з сего крайно нездорова їзда для пасажирів III класи.

Дня 25 с. м. в полудне наїхав особовий трен, який прямовав до Jersey City, на поцяг товаровий, наслідком чого кількох пасажирів покалічило; більшого нещастя не було.

В Грінвуд, О. якийсь Велх вкрав п'ять фунтів мяса і за се зістав показаний в'язницею на ціле житє. Що за дурак. Колиб був вкрав кілька міліонів, був би дістав ся до сенату і був би поважаним горожаном, добродієм людскости.

В Мексику, незгірш як і у Росії навчали ся мордувати людей. У місті Orizaba і Rio Blanco застрайкували в прядильнях бавовни. Трійцять робітників розставлених під фабрикою розстріляло військо. Вязниці і бараки переповнені суть страйкарами. А усе те тому щоби міліонери могли і дальше напихати кармани доларами. Як доносять, робітники знищили фабрику вартости 1 і пів міліона доларів. Під пору страйкує 26 тисяч людей.

Властителям майн Скрентон-Вілкесбарі—дистрикту звернули увагу перебуваючого там на інспекції капітана Г. Вайтні на небезпеку, яка грозить від військово-організованих корпорацій. Се суть організації, до яких належать чимало юнійних робітників і які творять поважну силу, більшу чим два реґіменти війська. Як ди мають уніформи і зброю. Після справ'ядан' Вайтні організації сі в дійствності небезпечні (але для кого?) для права по рядку. С'ячас після оголошення сего справ'ядан'я згадані організації скликає віче, на котрому накинута на Вайтні і ухвалили жадати від секретара війни Тафта зчеркнення сєї часті справ'ядан'я Вайтні, яке говорить про небезпеку їх організацій для права і по рядку.

В Варшаві революціонери напали на почту, убили сторожу і поранили кількох пасантів; опісля розсадили динамітом касу, забрали гроші і повозками відїхали в незвісну сторону.

В Мадриті (Іспанія) прийшло до великих забурень з причини піднесення ціни на хліб. Поранено багатовільд. Робітничу дільницю замкнули жандарми. Загальне обурення звернене проти пекарів, які підвищили ціни хліба.

В Люзанні (Швейцарія) звязковий суд заявив правительству, російському, що не видасть учасників нападу на державну касу на Кавказі з тої причини, що не вважає революціонерів як простих злочинців, а тільки як політичних переступників, що для політичних цілей забрали гроші з державної каси.

Бажанем цісара німецького є, щоби четвертий син його Август Вільгельм оженився як найскорше не кінчивши навіть студій університетських. Завважали, що молодий князь переняв ся соціалізмом; цісар хоче вибрати йому таку жінку, щоби му вибила з голови соц. мрії. „Де чорт не може там бабу пішло“ — каже народна пословица.

Перед кількома роками приїхала одна вдова з Угорщини з дитиною до Америки. Коли мати померла, консуль відіслав чотирнацять літню дівчинку до краю. Любовник небіжки, лікар Сальго, поспішив

за дівчиною—красавичкою до Європи і перед кількома днями продав її за 100 тисяч корон одному амер. міліонеру В. Гойстедови. Вивок сей відкрив служачий. Однак доси не вдалось віднайти ні Сальго, ні дівчанки.

Страшна сцена відігралась в Фармвуд, Ва. Двох нігрів засуджено на смерть за морд. Коли вже оден з них повиснув на стричку, раптом шнур вивав ся і нігрєт еще живий і притомний мусів другий раз заглядати смерті в очи. Та і другим разом обірвав ся шнурок і нігрєт в смертельних судорогах закінчив житє. Худобу—уже лучше вбивають, як людей.

Місіонарі телеграфують з Хін, що півтора міліона Хінців гине з голоду. Всі знають хінців, як людей дуже працьовитих. Кождий з них виробляє більше, як сам потребує. Деж діють ся багатства вироблені через них. Чому народ гине з голоду. Во видаються му його працю мандарини, цісарські комісарі,—не мало також і місіонарі різних віроісповідань.

Син богача неаполітанського (Італія) князь Каркасе вів романс з одною сьпівачкою в Палермо, а наслідком романсу сьпівачка сталась матір'ю дитини. Після сего князь вивіз коханку до Неаполя і щоби себе увільнити від зобов'язань для сьпівачки, отруїв її. Поліція відкрила сей злочин і увязнила князика,—мордерцю.

В Клівленд, О. одна жінка породила в однім році аж п'ятеро дітей, 16. януара 1907 вродила двое, а 5. януара 1906 трое.

Нещастє в домі Толстого, звісного російського письменника скоїло ся перед кількома днями. Відбувало ся там якесь родання торжєство, на котре спрощено до Ясної Поляни (де живе Толстой), багато гостей, Частиня тих гостей лишилась на ніч. Слуга хотів напалити в печі і ужив до того нафти, котра експлюдувала. Вибух був так сильний, що вісім осіб стратило житє. Ратунок не довів вже до нічого.

Для арештованих руских студентів у Львові:

Русини і Філадельфійські зложили на руки пп. Миколи Росоловича і Михайла Хомишина \$14.40, а іменно:

Карло Дацьків 1 25 дол.
По 1 дол.: Михайло Поляк, Іван Кречковский і Павло Штогрин.

По 50 цнт.: Іван Демків, Стефан Демків, Михайло Хомишин, Антін Туржанський, Павло Буричка, Стефан Хоритон, Петро Росолович, Микола Росолович, Михайло Вишиванюк.

Тимко Кущнер 30 цнт.

По 25 цнт.: Олекса Марич, Василь Будай, Емілія Наноскі, Катарина Пристай, Іван Кущнер, Петро Кречковский, Дмитро Велік, Дмитро Ковачинин, Петро Липка, Мартин Маргивів, Семко Лякевич, Гриць Ганчар, Микола Вишочанський, Теодор Горолецкий, Ілько Срока.

По 15 цнт.: Олекса Вачук, Броніслава Туржанська і Марія Ганчар.

По 10 цнт.: Осиф Кравец, Анна Зубаль, Гнат Кула, Дмитро Годинець, Марія Шеремета, Анна Циньська, Федь Підлісний.

На зборах тов. Люболюжено 65 цт. Разом 14.40 М. Беля, Голінок, Мас 1 дол.

А. Шлянта, Мейфілд, Па. 1 дол.

Осип Черкас, Н. Й. 1 дол. Мйрон Гундич, Нью-Йорк 2 дол.

О. Григорій Кульчицкий-Цмайло, Карнегі, Па. \$25.00 А. Щепанюк, Скрентон, Па. 1.50 дол.

Параскевія Головач, Скрентон, Па. 1 дол.

За почином Ф. Петришини і Івана Гороха зложили члени новозаснованого відділу Союзу в Вест Сенска, Н. Й. слідує жертви:

По 2 дол.: Іван Помаля, (поляк).

По 1 дол.: Іван Горох, Іван Домчак, Іван Шуль, Михайло Бростко, Петро Манько.

По 75 цт.: Алекс. Вавришко По 50 цнт.: Іван Вербець, Андрей Манько, Йосиф Тобіаш, Юрко Хромко. По 35 цнт.: Йосиф Левард, (поляк).

По 25 цнт.: Іван Батько. По 15 цнт.: Андрей Боднар. Разом \$10.50.

Др. М. Ардан, Нью Йорк, 10 дол.

Разом 67.40 Попередно зложено 65.80

Сума \$133.20

Всім жертводателям сердечне спасибі! I 33

Дальші жертви просимо присилати як найскорше, бо справа нагяча.

Редакція „Свободи“.

На дім чинальній „Пресвітері“ в Кульчицях, Галичина, жертвував о. Григорій Кульчицкий Цмайло в Карнегі, Па. 25 доларів.

Руску парафію в Buffalo (Black Rock) обняв з дня 21. Лютого 1907 о. Іван Велигорский. Адрес: 87 Plymouth Ave.

ЗАПРОШЕНЕ.

Посвячене каменя угодного під церков сьв. Івана Крестителя в Buffalo (Black Rock) відбуде ся в Неділю сиропусту дня 17 Марта 1907.

На се наше радське торжєство маємо честь запросити всіх наших братів Русинів міста Buffalo а іменно братство сьв.-о. Николан в East Buffalo, місцеве братство сьв. Івана Крестителя, Закопанську Україну, наших честних сусідів в Lancaster, Seneca і Канаді.

Від комітету церковного. Buffalo, N. Y.

Дня 24. Лютого 1907.

о. Іван Велигорский, парох. Петро Коваль, председатель. Григорій Видиш, кас. Теодор Скробала, секретар.

Нова адреса.

Подано до відома II. Т. інтересованих, що моя теперішня нова адреса єсть:

Rev. Alex. Ulitsky, 332 E. 48 Str., New York, N. Y.

ШУКАЮТЬ РОБОТИ.

1) Столяр, 20 літ, 2 роки в Америці.

2) Два різьбярі—артисти; мають сьвідчення краєві. Моуть робити іконостаси, вивоти і другі церковні річи.

3) Хлопець 18 літний. вміє добре читати і писати по руски і по польски—також рахувати. Хто би знав для них яку роботу, нехай пише до редакції „Свободи“.

„Swoboda“, 184 Hudson St., New York.

ПЕРВОРЯДНА РУСНА ДРУКАРНЯ Є НА ПРОДАЖ

задля ввізду власителя до старого краю для поздоровлення. Друкарня заосмотрена є в найновішій писемі всякого рода — як рускі, так і латинські. — Русини і Славяне мають першєство. Зголосити належить ся до:

„Agent“, 439 E. 16th Str., New York.

На продаж

добре газдіство в селі Бортне, горлицького повіту, положене в самій середині села, і складаюче ся з цілком нової хати (3 роки як поставлена), комори, стайні, возівні і т. д. Грунт дуже добрий, існують і пасовисько. (Мож зимувати до 10 штук худоби). Блисші внаєсення подасть

Harry Zugaw, 138 Main Str., Derby, Conn.

М. Желідомський.

Зі сну до життя!

З довгого сну пробудилась, отворає очі,
Зачинає серце бити і жити ся хоче.
Мов заснула стара мати; довгі літа спала
Серед горя, тяжкої муки, мов в летаргі попала;
Так вороги замучили й живцем поховали
Тай не цілу, по кавалку її розривали.
Остала неміними рідні свої діти,
А ті в гору та не знали куди ся подіти.
І забрали їх під себе лихі опікуни,
Та безрадних сироток в своє ярмо гнули.
І у ярмі та кріпачстві сотки літ стогнали
Лучшій долі вже для себе ся й не сподівали.
Доля така люта стала, замучила неньку,
Її діти осудила на долю гірненьку.
Комуж она своїм лихом хотіла вгодити?
Мати крізь сон на все лихо мусіла дивитись.

Ще малим хлопцям*) дитятко взялось приглядати,
Як то бідна мати стогне та не може встати.
Як розглянув ся по хаті, тут біда велика
Тай заплакав як дитина, бо й хата велика.
По ній чужі ся звивають і господарюють
Її діти рідних, любих — не добре частують.
Они сумні, заплакані, помарнілі, збиті
Стогнуть в ярмі і мусіли на силу робити.
Вибігає він на поле в сьвіт — помежи люди
В половині задумав ся, якби неньку збудить.
„Я не вірю в смерть України“, сказав сіромаха
„Попробую розбудити, аж поки не встануть
Старі кости з під могили і на сьвіт поглянуть,
І вберуть ся всі громадно і стануть сьвідчити,
Чия хата, чия правда і чий ми діти...“

Ми ся того дочекали, — розверглись могили....
Ті, що в забутю дримали, вже ся пробудили.
Та, на жаль, не всі могили в гору ся підняли.
Не всі діти України вже зі сну повстали —
Не можуть ся пробудити від чужої пісні
Ті, що до сну їм співали вороги нависні.
І хоч батько своїм співом розрушив могили
І закликав, аж ся кости старі пробудили,
Они неньку розпинають з врагами до купи
І все еще ся лишили між живими — трупи...
Когут, Н. Й. 19-го Фебруара 1907.

*) Автор має тут на гадці Т. Шевченка.

Д. Д. Марасенко.

Осіння ніч.

(З рос. України).

Глуха ніч...
Темна осіння ніч... Осіння, дарма що серпень. Ні
зірок, ні місяця. Сумно гуде дужий вітер, шелестить
соломкою на вбогих селянських стріхах, зриває з дере-
ва пожовкле, сухе листя...

Низько над землею повзуть темні, чорні хмари.
Село наче замерло, — ні згуку, ні гоміну... По хатах
не сьвітить ся. Гавкне часом з просоння собака, деє
друга одгукнеть ся на те гавкання, озветь ся третя,
четверта... Повгавкають хвилину, ушухнуть.

І знову опановує селом мертва, сумна тиша.

От крадуть ся по вулиці якісь дві постаті. Коло
деяких дворів вони спинають ся, про щось пошепки
балакають. Кількось хвилин стоять нерухомо, до чо-
гось прислухаючись і нарешті рушають далі. Знов
опановують ся, слухають і знов по хвилині тихо пов-
зуть по під тинню, по під дворами...

Так обходять одну вулицю, другу, третю...
Час спливає...
— Ну, щож, нічого не чути, сплять мабуть.
— Певно сплять. Вже пізно.
— Підемо, мабуть, доложимо, що все благополу-
жно, та приляжемо й самі...
— Підемо... Ох, це не служба, а нещастя! Покиль
так тягати-меть ся?..

Становий ще не спить. Дожидає докладу.

Він сидить у своїй, освіченій гарнок лампою
канцелярії, коло стола на мягкому кріслі, над чистим
аркушом паперу. Двері щільно причинені, вікна за-
криті міцними віконницями. Але в кожній рисі бри-
того, гладкого його обличчя одбиваєть ся велика трі-
вога...

Четверо вартових-стражників — один в передній,
один в кухні, один на дворі, і один під двором на ву-
лиці — не можуть дати спокою панові становому...

Ледве щось грюкне, або шелесте — він нервово
підіймає голову, тремтливим поглядом озирає ре-
вольвер, стиска його міцніше і прислухаєть ся...
Слухає довго... Таку його увагу викликає навіть ми-
шенятко, коли невзначай ворухне в кутку папірцями.

— Вам високоблагородіє, обход прийшов.
— Га?! Обход? Хай ідуть.
— В кімнату навспаннячки уходять два стражники.
— Ну що, як там, скрізь благополучно?
— Тихо в—діє, як у вусі. Все село як вимерло.
— За Ягіром надзирали?
— Як же!! Були під вікном покіль спать ліг.
— За ним треба дуже пильно дивитись, бо по-
дейкують, що дуже охочий до мітингів.

— Спить, в—діє.
— Добре. А Швайка?
— Швайку у вечері лінка привезла п'яного з го-
рода, — теж спить, як проклятий.
— Гарзд. А Юрків бачили?
— Юрки поїхали обидва на ніч у млин.
— Так. А про Ковалю не чули, не був где дома?
— Не було в—діє. Жінка одержала від него ли-
стї, пише, буцім до Покрови не прийде — дуже бо-
гацько роботи.

— Хоч би він і зовсім не приходив, чортів бун-
тар!... А дівчата або хлопці нігде не збирають ся?
— Нігде не чути ні думі, в—діє.

— Тепер треба дивитись і дивитись. Скрізь між
мужиками пішла роспуста, а особливо роспуста мо-
лодіж — хлопці збирають ся буцім до дівок, а там і
почнуть про політику вертати кат-вна-що, та нас, на-
чальство, ганити.

— Дивимо ся, в—діє, за всіма дивимо ся.
— То-то. Гм... Щось ще хотів сказати... Еге пак:
всі вони вражі сини то сплять, то по млинах роз-
їждають ся, а послі почувш: там була сходка, там
масовка, а там мітинг!.. Слова не наські, жидівські,
певно.

— Жидівські в—діє.
— Та яж не питаю в тебе яке слово, сам знаю, —
розсердивсь трошки становий, але зараз одійшовши,
казав далі: — Ну, йдіть собі, та як тільки виявить
ся там щось там... підозрительне — зараз всі бігом
до мене, бо я повинен дати лад!
— Слухаємо в—діє.

А тим часом на кладовищі, за лів верстви села ді-
еть ся щось незвичайне. Під гиластою старою бере-
вою, між хрестами, яких тут саме занадто густо, зі-
бралась величезна юрба люду. Як би хто міг прози-
рати крізь темряву, він би побачив, що від села ма-
нівцями через поле сюди йдуть чорні людські поста-
ті ще і ще... Стиха балакають.

Ось якась постать зійшла на горб сьвіжої землі і
обперлась плечем об хрест.

— Панове, втихомиртесь, зробимо перекличку.
Юрки, — Іван і Павло е!

— Є.
— Коваль?
— Є!
— Швайка?
— Швайка зараз був, та побіг по книжки, яких
сьогодні привіз із городу.
— Гарзд. Трохимець!?

— Є!
— Перекличка йде хвилину п'ять.
— Тепер оберемо голову й відкріємо зібрання.
Ще хвилину. Виступає промовець... Він говорить
довго і палко. Всі слухають мовчки, уважно.

Мимоволі нагадують ся слова поета:
„На могилах дідів, що умерли в борні,
Собі щастя збудують онуки“.

— Господи, покіль ми будемо ховатись по кла-
довищах, щоб вільно розмовляти про свої потреби? —
чути чийсь голос із юрби.

Стріляне зза плота.

Свого часу надруковав д.
Ю. Сиротюк в „Свободі“
статтю п. з. „Руский семи-
нар без рускої мови“. Ста-
тя ся наробила немало кри-
ку в Вінніпегу, Канада. По-
спісались дописи до „Сво-
боди“ в сій справі, з яких
деякі були надруковані, ин-
ші ні. Між надрукованими
дописами була одна з під-
писом „Ученики“, в якій
автор чи автори боронили

„руского семинара без ру-
ської мови“ такими аргу-
ментами, що назвали д. Си-
ротюка фільовесом, що пас-
свині, ганделесом, що про-
давав підроблені сьвяті кни-
ги; мимоходом зачіпили та-
кож тов. Шевченка у Вінні-
пегу, закидаючи ему про-
пагандоване лівінство та де-
моралізацію і т. в. Розуміє-

ся, що таку допись годі
було друкувати, бож лайка
не е ще аргументом за чи
протів, крім того, як вже
сказано, під дописею був
дуже сумнівний вартости
підпис „Ученики“, а ми не
хотіли робити встиду сею
дописею загалови учеників
сего семинара, бож пре-
дцїнь між ними мусять бу-
ти і чесні та розумні люди,
а не самі автори згаданої
дописи.

Минув якийсь час і „Сво-
бода“ дістала „ургенс“ знов
з підписом „Ученики“, чо-
му попередня допись не
друкована.

Ось він:

Winnipeg, Man., January 907.

Сьвітла Ред. Свободи!

Кілька неділь тому назад
була уміщена допись не я-
кого Ю. Сиротюка з Van-
couver про руский семинар

в Вінніпегу. В дописі сей
дописуватель обкидав зов-
сім безпідставно болотом
молодіж сего закладу себто
она не знала рускої право-
писи та граматики. На сю
допись ученики були при-
неволені відповісти коротко
і відослали відповід до Ред.
Свободи, а просьбою о по-
мищені. Однак ученики за-
вели ся, бо як видимо що
Ред. Свободи приймає до-
писи від своїх агентів, ко-
трі то свсими дописами ро-
блять заколоти та ненависть
між народом.

Дальше в ч. 3. Свободи
надибаємо якогось з при-
браним назвиском Варда
(певно мусить бути чесний
наколи не хоче покласти
свого імени) котрий зно-
в нібито боронить Ю. Сиро-
тюка та кидає ся мов пес
хвостом на невинного чоло-
віка. Ред. Свободи, як види-
мо приймає такі красні до-
писи, однак спростованя
учеників не приймала. Чо-
му то не знати.

Длятого ми Ред. Свободи
запитуємо чи она помістить
сю відповідь чи ні? Если
ні то просимо прислати
нам, а ми відослемо до Ре-
дакцій котра то прийме та
заразом донесемо поступок
Ред. Свободи ширшим кру-
гам, аби знали якато чесна
та поступова газета Свобода,
если не поміщає допи-
сей не походять від її а-
гентів. Длятого просамо
еще раз умістити нашу від-
повідь а ні то прошу при-
слати назад.

З поважанем.

Ученики
рус. семинара в Вінніпегу.

Ургенс сей надруковали
ми не страха ради перед
автором чи авторами, що
над'уживають підпису „У-
ченики“, а щоб показати
загалови, а особливо чесним
ученикам згаданого семи-
нара, що е люди, які під-
шивають ся під них і гово-
рять в їх імени публично
в такий спосіб, що може
лише в злім сьвітлі пред-
ставити загал учеників.
Варта, щоб чесні ученики
довідались, хто се в їх іме-
ни стараєсь говорити і да-
ти йому добру науку — а
ті що солідаризують ся з
дописею з підписом „Уче-
ники“, нехай нам подадуть
свої імена — тоді ми ви-
друкуєм їх допись і імена
на вічну пам'ятку.

До цілої сей історії муси-
мо додати ще ось що: Ю.
Сиротюк не е жадним а-
гентом „Свободи“; сли „У-
ченики“ не знають п. Вар-
ди, з сего ще не виходить,
аби се було прибране наз-
виско, впрочім ред. „Сво-
боди“ знає п. Варду, знає
кто він, а „Учеників“ не
знає. Если „Ученики“ дер-
жать ся засади, що хто не
підписуєсь власним іменем
в часописи — сей нечесний,
то щож думають ті „Уче-
ники“ про свою власну
чесність, если під дописею
не поклали своїх імен?

Дописи.

З Карнегі, Па.

У відповідь „Правді“ (Где
чобіт гризе і дописі з Мт.
Карнегі, Па.)

Славно! славно! честь і
слава напому українсьо-
му патріоту М. Белі, пе-
хай ще більше ровносить
ся Ваше імя по ворожих
газетах, щоби могли каца-
пи еще вложити Ваше імя
в золоті рами.

Во в числі 5 „Правди“
зобачилисьмо нашого борця
за Україну п. Белю, в ра-
мах.

Видно з того, що і ка-
цапи знають пошанувати
нашого українського допи-
сувателя. Запевняю вас
всіх співредакторів і ре-
дакторів „Правди“, що если
би есте мали одного такого
чоловіка між собою, тобсь-
те не писали таких дурниць
яких тільки на сторінках
вашої керуговки, число 5.
А з того, що написано про
славного на цілий сьвіт
українського борця і поета
Т. Шевченка не можна на-
висті собі уявити, яка мо-
раль у тих людей. Чужі
народи вшановали його
пам'ять, перекладаючи його
твори на свої мови, а
свої зрадники ось що пи-
суть.

Отже звертаючи на се у-
вагу, просивби я вас ду-
же, щоби ви таких про-
фанацій не поміщували, та
не рукали пороку з мощей
кобара Т. Шевченка, кот-
рий так працював і боров
ся за свободу руско-
українського робучого на-
рода, а то готова ще на
сьому сьвіті спасти на вас
яка заслужена кара.

Дальше хотів би видіти
в слідуічим числі неправди
нашого українського борця
М. Белю в золотих рамах.

Себи ему належало ся зі
сторона вапої кацапської
партиї, бо він вам пере-
ученим кацапам в за-
сліпленими очима поздирав
полуди.

А тепер любі читачі
„Правди“ пригляньте ся,
яких маєте проводирів, кот-
рі дозволяють нашого хлоп-
ского українського борця
Т. Шевченка зневажати,
котрі не варт поцілувати тої
грудочки землі, під котрою
наш Т. Шевченко спить
сном спокійним. Се сором
і ганьба кацапам! Як та-
ких людей сьвята земля
може носити, самі добр
люде осудіть.

Стишок

З Вінніпег, Ман., Кан.
„Тшмайце се Поляди“
а ви Русини витримуйте.

Вибори. Обі партії добрі,
та Русини і „брия“ наші
еще ліпші (гм... та бо й
ковбаси і пиво добре) бо з
„радою“ нм користую-
цивілізаційним способом ці-
лують ся. Та піддвались.
Макарекий з Яотримським,
десь там в любі при пиві.

Очевидно „двал реваль-
де“ до кооперативного ме-
далю, а сего Макара. не
може стерпіти, бо польска
вдача не допозволя! (радше
Івана Рда але польского.)

Ну і олько обірав ся
ротище та нехайби лучше
був охахував ся з такими
потвами. Або хаба ми
сини і доньки (в сьому
доньки моглб богато по-
моча) одної матери Укра-
їни обрахуймо ся з таки-
ми галапасами!! Як: мака-

роси, бадераси, снежокеси, різні роди кабанів, поляки-єв і інших дрібніших з закованими рийками, повідганяймо геть від себе!! Станьмо раз самі між собою а таких маремухів, як Макаарський і інших йому подібні Кабановичі, що з за нас хотять зробити кар'єру, яку вже й зробили, нехтуймо і гонім, а в кінцевім — спробуватиб і того параграфу, що робить добро, бо інакше немож. Влазливую свиню (вибачте за слово) беть ся по рилі!

Огож уважайте Кабано-вчів великі і дрібні, польські і рускі а іменно „брада“ возміть приклад: „півця анай своє півство, до кравецтва не мішай ся“! Чейже Русини самі потраплять собі свиту скроїти. Агі! не досять тобі що діра, та на тобі еще а діроку шрищенку.

Зрештою ми Русини, ні ліберали, ні конзерватисти, але робітники, — ну і лише думаю — за робітничими заступниками потягнемо!!! Чи неправда?

Антим Барда.

Чіпман, Алта.

Наше містечко Чіпман-положене при залізницях С. Н. R., має вже кілька магазинів, готель і бучерню, пошту, елевейтор (на збіжж) і стацію залізничу. Зима у нас есть дуже остра а світу на 3 фіти. Сніг впав еще перед св. Димитрієм і то так обильно, що через нього неможливо стало фермерам вимолотити збіжж, бо не мож було перетягати машини парової. Тепер мусять фармари молотити руками. Урожай м. року був досить гарний, щоби і на дальше такий був. Хліб у нас тепер дешевий. Пшениця І класу 50 ц. II класу 40 ц. за бушель, ачмінь від 20 до 25 ц., овес 20 ц. бараболя від 20 до 25 ц. за бушель, лен 2 ц. фунт. Худоба платить ся фунт жи-вої ваги 3 ц., а безроги 5 ц. Тон сіна платить ся від \$5.00 до 7.00, а тон соломи від \$2.00 до 3.00 долларів. Тама досить дорога, а до того і води нема подостат-м так, що фармари мусять гонити худобу до во-діль мілі. Худоба йду-чемов суне ся на чере-в'які замети сніжні, а та такі небезпечні, що мо-і втопиться в снігу.

Николай Гасінчук.

3 нінег, Ман., Кан.

Прт на фальшивий засуд. Дня о. м. запротесту-вали ці в засуду „трех“ в Idaho ідегські соція-лісти Р'юки. Масовий „митинг“ відбув ся в „Dom. Th.“. Говорено: по англійськ відвіски і по українськи українськи говорив то Ферлей і як бачилось на сцене гово-рив, за що наповни-лась оплесками. Навіть ці плескали, що і суміли, бо вона так пліла (бож вона і українська) що ро-била без роз-уму а ефект. Всі одноголосно протес-тували і висла-ли егра-

му. При тім зазначити, що найгорячішу участь бра-ли Європейці. Бачте, Кана-дійці се „selfe-fish“ на-духа часу дивлять ся іро-нічно — байдужно. Та коби їх світкали російські обста-ви, то би зрозуміли вагу і по чому локоть квачі. В порівнянню всіх робітників, то се був атом — мікроб, але такий мікроб розмножуєть і спричиняє тиф, котрого так боять ся капіталісти і нищать на кождім кроці. Та коли він вже розширить ся, спроваджений доктор хотяйби з Парижа (там сла-ві доктори!) тай то думай чи не революціонер!

При метушні до дому чулось слова: — а галішци говорив! — ну але говорив! — відповідає німець. Так, так ви культурні! пізнаєте чим раз більше здібність Укр. Русинів. Коб нам бу-ло можна разом з вами на поли культури почати ро-боту, то хто знає як бу-лоб?...

Арії.

Заряд товариства Шев-ченкового щось гей собі лексочають. Гей! та по думайте, в маю купу гро-шей давати. Чи може ме думатись і сушити голови безрадно в крайнім часі? Тай тоді хіба збути ся всего раз-ом — рати і доми. Але за-кроїлись! Хто тепер то все пошле? Перші кравці до-бре кроїли, ну але то бу-ло зле! Дуже зле як чоло-вік чуєть совершеним, а не есть ним. І то було совер-шенно: обзивати папером пайпи, обляти нафтою і тим робом розіграти воду, тай спричинити вогонь в кітці. А який так був цілий дим згорів? Цікавий я, хто тепер залагодить ви-горілу стелю і стіну? І там добро робить ся, а щож! Ну, ну...

Не член а інтересуєть

Ванкувер, Канада.

Я чуо ся обовязаним да-ти до загальної відомости відомість про мою теперіш-ну країну, однак думаю, що треба вперед сказати звідки я прийшов.

Я Українець з киевської губернії жив на Кавказі і звідтам виїхав до Сполуче-них Держав просто до Вер-джинії, де мої країне роб-лять в майнах. Там пла-тять 1 дол. 10 ц. на день і я робив за таку платню, а горячо там дуже. Із „Сво-боди“ я довідав ся про п. Ю. Сиротюка, який дає всякі інформації про Брі-тіш Колумбію. Ми писали до нього і дістали совісну відповідь. Тоді я покинув Верджинію і виїхав до Ван-кувер. Я дуже задоволений із сего краю, заробляю денно 2 дол. 52 ц. за 9 го-дин праці, а життя тут не коштує дорожше як в Вер-джинії, а клімат далеко гар-нійший. Околиця подоба-лась мені дуже і я купив собі 21 акрів землі, часть заплатив, а часть на сла-ту. Правда, земля під ви-горілим лісом, чищене тяж-ко, отже і початок тяжкий, але будучність певна. На-ших тут есть кілька родин, що мають землю, тому ті-

шимось своєю кольонією і заживаємо давно вичікова-ної свободи. Я дуже вяч-ний п. Ю. Сиротюку за его щирю пораду і раду кож-дому, хто тільки незадово-лений із свого положення, хай їде сюди, заробить гро-ша і буде між своїми людь-ми.

Так само я вдячний хв. Ред. „Свободи“, що оголо-шує, де і як живють Руси-ни, а то я й до тепер був би робив на спеці в Вір-джинії за 1 дол. 10 ц.

Здоровляю щиро

Д. Дунай.

„Радуй се ласнісь пелни.“

Так говорили Поляки, у-омінаючись в єпископа Langevin а правдзівего кеєн-дза.

Дня 20 го с. м. вируши-ла делегація зложена з 80 „менжуф“ до нуг палацу єпископа в St. Boniface. Пятьох увійшло до середи-ни, та не бачили нікого крім сторожа, хотай єпи-скоп знав, що делегація прийде. Той сказав, що „фадр“ Пуласка (польский піп, котрого вони просили) зараз виїде, лише вийдїть трохи на двір. По повероті замість войца П., побачили поліціянта, котрий сказав всім винестись аж поза вла-сність єпископску. Ще ви-брали делегацію в двох, та тії повернулись з тим, що в. П. на лист дасть відпо-відь; на лист також вікто не відповідав, хотай напи-сали, а лише сказали, що в. П. не знає по польски. І наші браця не то а дов-гими носами, але і — „по-бавлені паньстє небеске-го“.

Се нам о отільки важне, що свого часу Русини те саме робили. Та не без того, щоби і тепер не було між делегацією на-ших „раків“, але ви — на се не дивїть ся. Русини, ви й собі посилайте деле-гацію подвійно, если зайде потреба. А щож!!!

Арії.

Для арештованих студентів у Львові.

Дня 17 го с. м. в Читальні на Curtis Bay, Baltimore Md. зложили слїдуючі:

По 5 дол.: Читальня Богдана Хмельницького, Братство сьв. П. і П.
По 1 дол.: Іван Кульчицький, Николай Дурдела, Блажей Грєв, Павло Воєводич.

По 50 цнт.: Йосиф Кульчи-цький, Петро Мацьків, Ілько Іванчина, Антін Федоронько, Лука Гарайда, Максим Гарайда, Андро Вудалави, Тавас Загвоцький, Тома Шандров-ський, Петро Міськів, Евстахий За-харків, Йосиф Дурдела.

По 35 цнт.: Фалип Паламар.

По 30 цнт.: І Кручковський.

По 25 цнт.: Матвій Федоронько, Теофіл Федоронько, Д. Решетляко, Крижановський, Яків Семенків, Іван Живий, Стефан Лабойко, Іван Ве-лега, Іван Горнятко, Малауний, П. Попіль, Андрей Попіль, І. Красу-цький, Ал. Шандровський, Н. Кру-шельницький, Р. Монастирський, Ри-шовський, Гр. Рудий, Еміль. Шу-тран, В. Попик, Явор, Сьвіршко, Н. Попіль, М. Станкевич, Яків Бєленський, Ан. Ясичик, Йоан Бі-лінський, Фр. Пашкевич, Е. Орі-

ховський, Лука Бронарський, Марія Дзюбінська, Стефан Бравчик, Се-мичий М., І. Крушельницький.

По 20 цнт.: Яків Кульчицький.

По 15 цнт.: Гр. Попіль, Денці, Анна Дзюбінська.

По 10 цнт.: М. Будаазі, А. Гайдок, Ф. Чорний, В. Ліпка, М. Ліпка, В. Балай. Разом \$30.40

Складна.

За старанє і трудом п. п. Т. Бибеля і Й. Феші, яко колекто-рів, зібрано на церкву в Кривій, пов. Горлиця (Галичина) між кра-янками в Піксвіл, Йонкерс, Нью-Йорк і околиці поважну суму гро-шей (\$111.10), котрі забрав з собою до старого краю висше зга-даний Й. Феш.

Суму сю зложили слїдуючі:

По 5 дол.: Т. Бибель, Марія Гіба, Е. Бибель.

По 2 дол.: Ю. Пац, Д. Бибель, Й. Феш, М. Сайфєрт, І. Д. Пелеш, А. Пєдх, Р. Грушанька, Ф. Дзєпа, М. Грушанька, Д. Феш, М. Феш, С. Феш, Л. Докля, М. Бигуник, У. Шведа, М. Бибель.

По 1 дол.: Т. Бибель, о. П. Тяжкович, А. Гелета, З. Васенко, П. Вашічко, М. Бибель, О. Федор-ко, Й. Прєпон, Т. Бибель, Д. Пац, Т. Докля, П. Слота, М. Ва-шічко, Т. Рошко, Й. Філяк, М. Кец, А. Урда, Д. Кец, Ю. Дрєв-ська, Е. Грушанька, Й. Бєчка, Л. Палушняк, П. Філяк, Й. Бибель, Н. Шута, Гр. Вислоцький, П. Бигуник, П. Суда, П. Моніта, Р. Шиньба, А. Урда, Р. Солонка, А. Пелеш, Р. Копча, А. Нєстрик, Е. Бибель, М. Сірак, Е. Ільчак, Е. Глушко, М. Шведа, Р. Бибель, П. Волняк, Т. Бибель, Т. Салатка С. Кец.

По 50 цнт.: Й. Адомирко, Н. Вашенко, В. Гашец, П. Мазур, Й. Борін, М. Пупач, Й. Чорновє-цький, В. Вислоцький, С. Косар, Е. Фєцко, П. Сьвист, М. Гайто, П. Микулак, Ф. Вирхнянський, Й. Зо-рило, Т. Яничак, Т. Василькович, Т. Парагус, А. Михалчик, Ф. Са-колич.

По 25 цнт.: П. Фумак, О. Партей, Т. Туз, М. Глава, В. Цоппель, О. Обух, Н. Обух, А. Сидорак, М. Сидорак, Т. Ширак, П. Солонька, А. Гойтко, Й. Бо-лак, Т. Кіцєй, Е. Мадичак, Д. Кіцєй, П. Вашенко, А. Вислоцька, А. Малин, Л. Гутіра, Гр. Загур-ський, М. Сидорак, П. Ліпняк, У. Тєговська, Т. Загурська, Д. Загурська.

Всім жертвodawцям належить ся честь і велика дяка, а зарзом просить ся, щоби і на дальше не забували за своїх бідних країнів.

Диспатрій Бибель.

Жертви на Руску Бурсу.

На хрєстиянах у Йосифа Запо-точного в Скрантон, Па. зложили гості слїдуючу жертву:

По 1 дол. Анна і Йосиф Запо-точний.

По 50 цнт.: Афтанас Ілук і Іван Бірляук.

По 25 цнт.: Тимко Шеремєта, Тимко Назар, Євм Витушинський, Алекс. Мондлик, Ніхита Бузьмин, Леон Михалишин, Яків Стадир, Дора Мєлш, Гриць Трачук, Оу-фєр Запоточний, Гр. Запоточний, Григорій Бомба.

По 15 цнт.: Михайло Най, Ва-силь Степнях.

По 10 цнт.: Грицько Василь і Федько Малиш.

По 5 цнт.: Тома Перєц.

Разом \$6.55.

Жертву збирали Тимко Шерєме-та і Іван Бірляук.

Гроші відіслано до топерішого наєієра Р. Бурєн п. Гавр. Дзяди-ка 130 Main St., Derby, Conn. РЕДАКЦІЯ.

На фонд Р. Н. Емігра-ційний

зложили слїдуючі жертви на руки

п. І. Бурштина в Бофало, Н. Й.

По 25 цнт.: Іван Бурштин,

Бєня Бурштин, Яремко Харитон,

Василь Бєднарчук, Григорій Ви-

лшш, Марко Смик.

По 10 цнт.: Марія Бурштин,

Ольга Бурштин, Стефанія Бурштин,

Лукиня Колодій, Павло Фарина,

Ів. Ільчишин, Доротей Возьний,

Олеся Флєйтута, Ів. Фарина.

На мїтингу в Тов. З. Україна.

По 25 цнт.: Павло Ёорпан, Ів.

Черкас, Ілько Яничак, Никодим Ве-

рун.

По 15 цнт.: Ів. Кучапський.

По 10 цнт.: Радчук Василь,

Антін Ёорпан, Василь Лукуч, Га-

расим Ёомар, Семко Івашук, Ів.

Мєлєшч, Петро Шєрко, Пєтєко-

вич Дмитро, Андрей Цюпа, Мак-

сим Івашук.

Разом \$4.55

Іван Бурштин організатор від-

їлу 131, Тов. Заокєанська Укра-

їна, в Блєк Рак, Н. Й.

Прєсвітєрско-популярний місячник.

„Грім“

Виходить в Чернівцях раз на місяць. — Предплата стоїть в Америку пів дол.

Народе робітний!

Єще славний наш батько Та-

рас Шевченко сьпівав:

Удар Боже, удар громом

Над тим домом, де жремо ми.

А хота від его смерти минає

уже сорок і шість лїт, то все

єще той дїм неправди і неволі, в

котрім завмирає наш народ нероз-

битий. Єще панують вороги над

нами, утєскають нас своєю си-

лою, заковують нашу волю в кайдани.

Велика гора несправедливо-

сти і кривди лежить над нами і

не даєсь нам ворухнути.

І деж нам найти тої сили, що-

би розвалили дїм неволі, щоби

розбити кайдани, що нас гнетуть,

щоби звергнути з нашого народ-

ного тіла ту страшенну гору, що

не дає нам розвивати ся, та роз-

ростатись, не дає злучитись до

купи розірваним частям нашої

Вітчизни, та слияє кождий нац

визвольний рух?

Ой треба нам сили, треба нам

страшного грому! Най він розбу-

дуть наших заглушаних братів

з погубного просона, най перейме

жахом наших нікчемних ворогів і

най розібе той дїм, де жремо ми,

най розторопить кайдани, що нас

тєскають, най розвалиє ту гору,

що на нас налягає. А там гро-

мом най буде правдива прєсвітєра,

най буде народне і клясове освє-

домленє нашого робітного народа.

Не ниншу, а власєє ту задачу

переймає наше видавництво, наш

популярно-науковий місячник

„ГРИМ“.

Він буде старат ся познакомити

наших хліборобів і робітників

з тим подїями в нашій минувш-

ни, що свєдчать о безмежнім ге-

ройстві і дожертвованю славних

наших предків: він буде познаком-

лювати своїх читачів з подвигами

славних борців за правду і волю,

що виїшли з меж ниньших наро-

дів свєїта. Він же старатись поха-

зати нашим людям способи, як

скинути з себе кайдани неволі і

неволі, як єднати свої сили, як

гуртувати ся до побідної боротьби

з переможними ворогами.

Та щоби „Грім“ сповнив ту

свою величаву задачу, мусить він

найти голосний і щирий відгомін

у серцях нашого люду, у тих мї-

ліонних масах, що своїм потом а

нерал і кровію зрошують нашу

простору землю, що на всіх пра-

Болючі крижі і члени

тратять біль і штильність після

нільмиразового натєртє

Д-ра Ріхтера

Котвичним

Пейн Експелером

Фамільне средство аниває

по многих ирках ян лїх протє

Руматизму, Сїтїтїни, Болю в

бєцї, Нєвралгії, Болю в горлї

і грудях, Болю голови і зубів.

Продають по всіх аптїках

по 25 і по 50 центїв.

F. AD. RICHTER & CO.

215 Pearl Str., New York.

цїнують, всіх удержують, а самі

проживають в злиднях, у горю т-

жєньким, у непроглядній тьмі.

Нехай наш „Грім“ розбудить ті

маси до нового житїя. Нехай обо-

дрить їх до завзятої і невсипутої

боротьби о кращу долю. Най про-

світїть їх ум свєтїлом правди.

Най залучить їх у одну велику

непобориму силу. А коли се стане

ся, розпаде ся сам від себе той

дїм неволі, де ми завмирає без-

корисно і безсїдно. Спадають з нас

тажкі ворожі кайдани, розвалиє

ся і розсїпає ся в порох гора без-

правства, що на нас налягає.

Тому сьміло до діла, мїлі бра-

"SWOBODA"

(LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 184 Hudson St., New York, N. Y.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

„Свобода“

Часопис для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить що тижня в Четвер
і коштує:

В Америці на 12 місяців ... \$2.00
до старого праю на 12 місяців \$2.00
В Америці на 6 місяців ... \$1.00

Українці можуть замовити „Свободу“
через Книгарню „Хітської Старани“
Безаківська 14, Київ.

Оплачувати газету треба все-
гда в гори.

Гроші треба посилати в редістрован-
ій листі, або через експресовий, або
почтовий money order (нові ордер). Мо-
ney order, то є картонку, котру дістанете
від почтара або агента на експресовій
офісі, пішіть нам, бо без того ми не
можемо грошей дістати.

Адрес:

„SWOBODA“

184 Hudson St., New York.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змі-
няти мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

За права нашого на- рода!

Борба наших студентів з
Поляками на львівському
університеті і жорстокі
арешти 114 студентів, ви-
кликани не тільки в напів
цивілізованій Європі спів-
чуте для наших героїв і
гіркий осуд наших „братів“
Поляків. Підем духа вели-
кий. Студенти з одушевле-
нем заявили, що ніколи не
відчували такого морально-
го вдоволення з своєї праці,
як власне тепер. Бож сло-
ва разом з ділами сеж знак
характерів правдивих на-
родних робітників. І за
свою посвяти спиткала їх
така кара, як карать тіль-
ки звичайних злочинців.
Ляхи хочуть силою фізич-
ною згнести сей початок
борби за наші руські пра-
ва. Та від цілої суспільно-
сти тепер залежить, чи
вийдемо побідно з неї. Ми
американські Русини не в
стані інакше помстити на-
шим молодим борцям, як
тільки доларами. Рукою не
досягнемо наших ворогів.
Русини амер. зложили доси
вище \$100 доларів, споді-
ємось, що сума ся зросте
незадовго в десятеро.

Тож ще раз звертаємо ся
до всіх Русинів з зазивом
як найскорше присилати
датки на руських студен-
тів.

Чи потрібний нам в Америці Народний Комітет і яка его ціль.

„Пощо властиво сего На-
родного Комітету? Яка его
вадича? Яке ему діло?“

З такою то різкою і з
арозумінем річи написаною
статтею, виступив в ч. 8,
„Свобода“, звисний наш

читачам зі свого сьмілого
пера, п. Мир. Стечишин.
Не маю я заміру спереча-
тись з тов. Стечишином і
що до поглядів ним виска-
заних на справу не тільки
українсько-русских, але вза-
галі усіх пролетарів — го-
джусь з его гадками ціл-
ком, — однак я сам я, яко
пролетар, почувуюсь до о-
бовязку замітити від себе
пару уваг з тим застере-
женням, що своїх поглядів
не маю звичаю накидати ні
кому...

„Адже за час істнованя
теперішнього Нар. Ком.“,
пише тов. Стечишин, „жи-
те американської України
йшло собі так, як було би
йшло і без Комітету, а ці-
ла діяльність Комітету о-
скільки звісно, обмежила
ся на збиранню складок до
бровільних, тай у збиранню
складок добровільних Комі-
тет дав геть перенести ся
„Свободі“, яка зовсім не
була Комітетом“.

А повніше читаємо:
„Американських Україн-
ців вьжуть зі собою: одна
мова, спомини про старий
край і (у декого) бажане
ставити опір денаціоналіза-
ції“... ну — „і маленька
зв'язь зі старим краєм, бо
про якісь там інші спе-
ціальні інтереси“, після гад-
ки тов. Стечишина „годі
нам й думати“.

„Бо який же є спільний
інтерес“, пише Стеч. „прим.
у майнера і пса? — у фар-
мера і у бизнесмена?“

„Робітника вьжуть кля-
сові інтереси з робітниками
иньших народностей, понів
„вьжуть“ (? — М. Б.) ін-
тереси з иньшими полами,
бизнесменів — з бизнесме-
нами і т. п. Але всі они
разом стають против себе,
бо в борбі о істнованє не
існують... взгляди на на-
ціональність“.

„Що більше“, пише тов.
Стеч. дальше, „і в духових
питанях Українці мало вь-
жуть ся з собою“, бо як
нібито трафіо запевняє ав-
тор — „Українець-католик
воліє католика Поляка чим
Українця-баптиста... Укра-
їнець знова соціаліст — в
кождім (?) разі скорше во-
ліє товариство соціаліста
Москаля чим Українця кон-
серватиста“, тому після
гадки тов. Стеч. „непрости-
мий гріх против людства
творить всякий націоналіст,
що стараєсь вдержати на-
род в одноцільности при
помочи навіть бруталних
средств“.

„Во і яка у нас одно-
цільність?“ пише п. Стечи-
шин. „Поміж Українцями
найдете ультрамонтанів,
православних, протестантів,
атеїстів — републиканів,
демократів, лібералів, со-
ціалістів, ба навіть й анар-
хістів“.

„І неужжє ті всі“, пише
автор, „холоднокровно ма-
ло-б згодити ся на Народ-
ний Комітет, котрий нага-
дувавби нам архів пережи-
тих стремлінь“, — се зна-
чить малибисьмо піддавати
ся якійсь там дисципліні?
Ні! Ніколи!...

Отже тут властиво твер-
дий оріх до розторощеня
для наших вільнодумців!

„Українців вьжуть зі со-
бою одна мова, спомини
про старий край і т. п.“
выводить тов. Стечишин,
але про якісь там „спільні“
інтереси годі нам й дума-
ти“.

Чому? Чияби через те
саме, що один робітником,
другий попом, фермером,
бизнесменом і т. п. ми не
реставали творити одну
спільну націю, одну ці-
лість, в котрій імени (усу-
нувши на другий план усі
особисті, чи партійні погля-
ди) стремілиб валом до від-
родження як кількадесять
мільоновий український на-
рід на висшій степені все-
світньої культури?

Непасний той многостра-
дальний наш нарід руский!
Днесь, коли на героїства
не одиниць, але цілих со-
ток найкрасших народних
цьвітів — дивимось не в
мертвих архивах, але „жи-
вими вічками“, днесь, коли
майже усі народи напру-
жають усі свої сили для
добра своїх націй, ми і на
дальше жаймо ся сказати
собі правду в очи... і до
перенон в стремліню до
красшого жетя зачисляймо
все еще утерту фразу: „Не-
погодимось, бо той ультра-
монтан, сей православний,
а инший соціаліст“ і т. п.
без кінця, а в дійсности
тому лише, щоб не підля-
гати народній дисципліні,
себто Народному Комітету-
ви, котрий не одні — а ли-
шень другі ставляють...

Михайло Белл.

Друга російська Дума а Україна

Вибори до другої Думи
вже укінчилися і після зві-
ту міністеріального, вибор-
чого департаменту склад
нової Думи представляє ся
ось так. На одну сотку (а
буде їх всіх 523) припадає
38 послів найскрайнішої
лівиці (тут зачисляєть ся
соціал-демократи, соціал-
революціонери і трудови-
ки), 26 конституційних де-
мократів (кадетів) і умір-
кованих лівих, 18 умірко-
ваних, 9 польських націо-
нальних демократів, а тіль-
ки 7 правих, таких, яких
бажав собі пар і його клі-
ка. Коли собі пригадаємо
попередню Думу і прирів-
наємо з теперішню, то
вдарить нас сильно в очи
упадок конституційних де-
мократів, які були панамі
першої Думи, а колисьаль-
ний зріст екстремної лівиці.
З відношення отже процен-
тового виходить, що в Ду-
му вибрано 198 соціалістів
трох відтінків, 136 умір-
кованих радикалів, 94 умір-
кованих демократів, 47
польських національних де-
мократів (рівних нашим га-
лицьким Wzschrolakam),
тільки 36 правих (прави-
тельственных), а кільканай-
цять незвісної досі марки.

Отже зміна настрою Ду-
ми явилася в напрямі ра-
дикальним, тим самим являє
ся ще більше не на руку
урядови, який тільки на-
те і розв'язав першу Думу,
щоби в другу впровадити
відданих собі послів, людей
з „союзу русского народа“,

або по нашому терзасотен-
ців, людей ворожих всякій
зміні, слухняних цареві і
його кліці. Сталась нечува-
на побіда мійського і сель-
ського робітника над своїм
відвічним гнобителем, по-
міщиком і богачем-капі-
талістом, побіда, якої не
сподівались найбільші оп-
тимісти. Щоби оцінити як
свід еку побіду, треба зна-
ти, серед яких обставин від-
бувались вибори. Перш у
сього знана річ, що бюро-
кратія за всяку ціну ста-
ралась перевернути своїх за-
ушників. Послугувалась при-
тім всім, що тільки могло
вийти їй на користь. І так
насамперед вичеркнуто з
виборчої лісти майже по-
ловищу з тих, про яких
знали, що в виборах до
першої Думи голосували
на опозиційних кандидатах.
Дальше заборонено всяких
зібрань і агітацій за ради
кальними послами чи ви-
борцями, а навіть заboro-
нено вибрати послами сих,
що яко послі першої Думи
з нагоди єї розв'язання під-
писали виборську відозву до
рос. народа. Задля марних
причин або зовсім безпід-
ставно арештовано всякого,
хто тільки був підозрілий
урядови яко можливий о-
позиційний кандидат на
виборця або й посла. По
просту роблено напівку на
людей, як на зв'їрів в часі
польованя. Дальше коли
зв'язимо, що для сельських
виборців треба було йти
десятки миль до виборчих
міст і то в таку пору, я-
кою є сегорічна зима в Ро-
сії, то вслід виборів є
справді якимсь незвичай-
ним ділом свідомості і ор-
ганізації поневоленого на-
рода. Яка страшна зміна
довершилась в царстві тьми
і неволі. Таж сей мужик
до недавна був би всяко-
го на місли, хто важив
би ся зневажити маєстат
батішки-царя. Не помогли
вже слова за „батюшку і
вітчану“, мужик російський
зрозумів фарисейство і лож,
а голосуючи переважно на
трудоуки (партію, яка по-
хожа на нашу сельську ра-
дикальну) дав доказ, що
він не той з перед двох ро-
ків. До його освідомлення
причинив си більше сам
царат своїми лайдацтвами,
чим сама агітація поступо-
вих партій. 75 процент му-
жикства брало участь в ви-
борах, а се тим характер-
війше, що мійська людність
далеко не в такій мірі бра-
ла участь в виборах.

Мійський робітник враз з
поступовою інтелігенцією
вибрав правдивих робітни-
чих послів, головню соці-
альних демократів чи рево-
люціонерів, які в купі з
сельськими трудовиками тво-
рять найбільшу групу в Ду-
мі. Міцане вибирали каде-
тів, яких програм політич-
ний обстоє також свободу
політичну і багато инших
демократичних реформ. Мен-
ше важні так звані „умір-
ковані“, хоч і они не зов-
сім підуть за урядом. А
вже про правих нічого й
казати. На 523 їх лише 36.
І за сих 36 „істинно рус-
ских депутатів“ правлено

молебні майже цілим пра-
вославним поповіством; та
тут поміч Божя не дописа-
ла подібно як в війні я-
панській. Погром прави-
тельства на цілій лівій. За-
ключаючи з поведення уря-
ду супроти першої Думи
виходить, що цар розжене
другу Думу ще скорше,
чим першу. Не може тут
бути ніякої згоди правди-
вого судії з ошуканцем-
розбійником. Його конче
треба засудити на кару. Ог-
же знова борба та не знати
з яким на разі успіхом. Ми
тільки не сумніваємо ся о
тім, що остаточно народи
ще дібуть ся свого, а не-
ред всіми народ україн-
ський. Він оден найбільше
скривджений рос. деспо-
тизмом. Чи будуть які за-
ступники нашого народу і
кілько буде в другій Думі
на разі не знаємо. Свободу
кождої нації голосать всі
партії поступові не виклю-
чаючи і нашої. Отже коли
прийде питанє про націо-
нальності, то перш усього
мусять розібрати і полаго-
дити наші народні болі. Ми
мусимо вірити, що (если
тільки Дума буде в силі
що небудь робити) демо-
кратія російська справедли-
во і гідно осудить наші
кривди заподіані деспо-
тичним урядом і приверне
народови українському на-
лежні йому права на жите
і розвій. Москалі добреть-
м'ялять се, що Українці з по-
миненем своїх національних
інтересів боролись разом з
ними за загальним добром
російського народа.

Від тепер послі, які вий-
дуть з України (таж було в
першій Думі), до якоїб на-
ціональності не належали,
коли они тільки правдиві
демократи, повинні як ро-
довити Українці боротись
за права українського на-
рода, а вже самі Українці
ніяк не повинні ставити
питання національного на
друге місце.

Та заки се все станеть
ся, над Думою краще чор-
ний ворон, бо в таборі цар-
ської ради настав перепол-
дох не до описаня, і деякі
з них радять не допустити
навіть до першого зібраня
Думи. На кождий случай
се питанє рішати ся нева-
довго.

Коби не за пізно!

Деякі робітники дуже ці-
каві люди. Они все будуть
кривитись, нарікати на
нужду, але і пальцем не
ворухнуть, щоби поліпши-
ти своє положенє. Загально
звісна річ, що жаден робі-
тник як одиниця поліпши-
ти свого положеня не мо-
же. Тут потрібна організа-
ція більшого числа робітни-
ків і то організація не ли-
ше економічна, але і полі-
тична. Але несе ден робі-
тник, що, як сказано, все
нарікає на свою щербату
долу, не хоче до ніякої ор-
ганізації належати. Він не
стараєсь бути горожанином
краю в яким живе, щоби
опісля мати голос в спра-
вах загальних, ні не нале-
жить до економічних роб-

отчих організацій — до
юній. Він ходить особляком
і нарікає. І чи може бути
яка користь з такого по-
ступованя?

Але є ще й такі, що ко-
ли грозить страйк, або я-
кий другий „требел“, они
вкінці вписують ся до ю-
ній, але на се тільки, аби
скоріше лише мара страйку
мине сейчас же з сеї юній
виступити. Ім бачите,
жаль тих пару центів, які
юнія від них вимагає.

Подібних людей є досить
спора купка між нашими
майнерами. Після закінче-
ня страйку (чи як казали
соепеншен) минулого року
многі з них перестали пла-
тити до юній. Наслідки та-
кого поступованя вже слі-
дні. З різних сторін твер-
дого угля пишуть нам, що
компаністи не додержують
услівій, на які згодились
дотично платні заробітної,
робочого дня та других
справ. І зовсім природно.
Як можуть компаністи ша-
нувати тих, котрі самі себе
не шанують? Як можуть
компаністи додержувати
своєї обіцянки супроти ю-
ній, если самі робітники
своих обіцянок супроти ю-
ній не додержують? Як мо-
гут ті, що зраджують
свою власну організацію
сподіватись, аби компані-
сти їх не зраджували?

Ми не боронимо компа-
ністів, але кажемо, що кож-
дай зрадник чи він компа-
ніст чи робітник заслугоє
лиш на погорду. І тому
кождий чесний робітник
повинен стояти при своїй
організації до загину і не
опускати єї — а ті, що по-
канули юнію повинні сей-
час назад до неї вступити.
В противнім случаю заслу-
жать собі не лише імя зрад-
ників своєї власної, робі-
ничої справи, але крім
сего в будучности компа-
ністи так їх притиснуть,
що вмісто центів, які за-
ощадили, тепер не платити
до юній — втратять долари.

В справі видавництва „Читальня“.

Неоден з читачів „Чи-
тальні“ давуєсь мабуть, чо-
му вже від давна не по-
явилась жадна книжочка
„Читальні“. Отже річ не
є так.

Робота при календ
„Союзу“ і перепроваджу-
є до Нью Йорку спит
видавництва на деякий
дальше дуже мале до
передплатників а уже
число довжників.

„Читальня“ має 90
195 передплатників то
вже вратуючи ту суму
цієї часописий, як виспи-
лаєсь зє видавничо да-
ром. Та й те не є чи-
сло передплатників винно
досить поважну суму, бо
\$146.10. Передплатники, що
заплатили гроші наперед
(повз Септем 906), бо
тоді перестала Читальня
вийодити — или всього
\$55.50.

З сего ви, що ви-
давництво „Читальня“ сто-
ить лихо і новлене его
бодай на повні оправ-
дане.

Почало по воли

пок. А. Бончевського, який залишив на сю ціл 500 доларів, та переходило ріжні фази. Досі видано 28 чисел (пересічно по 32 сторін) а 23 книжочки. Бели рахувати наклад одного числа з папером, складом, друком, вязанем, експедицією, адміністрацією і т. п. по 30 доларів (після скаси друкарської сам склад повинен коштувати менше більше сю суму), то наклад 28 чисел коштував 840 дол. До сего треба додати о бравки і гонорарі, над 120 доларів — разом 960 дол. На сю ціл лишив пок. А. Бончевський 500 дол., про освітня спілка 36 дол., переплатники зложили 379 доларів — разом 915 дол. — значить остає дефіцит в сумі 45 доларів. Книжочок друкувалось 1000 кожного числа, отже кожного числа після експедиції оставалось 300 примірників, разом 22.400 примірників, які рахуючи по накладовій ціні представляють вартість (по \$0.0343 число) \$768.32. Відтягнувши від повисшої суми недобір 45 дол., маєток „Читальні“ представляє вартість \$723.32. Так щож коли весь сей маєток в книжках, а не грошах!

Помимо сего лихого стану видавництва, думаем, що не требаб его застановлювати і скоро лише трохи упорасомось з другими роботами, почнемо видавати его дальше. Однак щоби „Читальня“ могла заінтересовати більший загальний людий, з'єднати собі більше передплатників, зміцнити, треба, аби свідомі Русини більше інтересувались сим видавництвом і підпирали его містачи унім свої праці та агітуючи за ним.

На добавок скажемо, що ті люди, які поплатили за „Читальню“ наперед, се е мають заплачену передплату після Септембра 1906, можуть сі гроші лишити на рахунок дальшої передплати, або можуть собі вибрати на дотичну суму книжок оголошених в „Свободі“, або, сли хочуть, звернемо ім їх гроші назад.

Тих же що винні за „Читальню“ просамо прислати нам свій довг, а заразом повідомити нас, чи хотять дальше діставати „Читальню“, або ні.

Адресувати так:

„Читальня“,
184 Hudson St.,
New York, N. Y.

Пенуча потреба Ю-Йорських Русинів.

В місті Нью-Йорку живе ошла Русинів. Дехто рахує що е їх тут 10 тисяч, але число се непевне, бо статистики на се жадної нема і дуже можливе, що Русинів тут в два або й три рази більше. Живуть они в суміш з другими народностями і многі винародовлялись в корнсть Поляків, Словаків та других народностей. Головною причиною чому нью-йорські Русини винародовлюють ся в корнсть других е величина міста Нью-Йорку і брак пев-

ного центрального місця, де они моглиб разом сходитись і пізнаватись. Церкви і „галі“ де відбувають ся братські мітинги не наладають ся до взаємного зазізнавання ся і сходин, раз ві своєї природи, дуге тому, що люди сходять ся до церков і на братські мітинги рідко і лише в певній означеній порі дня, не все для кожного догідній — а тут потреба би тако-го центрального місця, де люди моглиб сходитись в якій небудь порі дня, поєдично чи гуртками, де моглиб разом поговорити, заспівати, добути всяких інформацій, дещо прочитати а навіть і учитись. Словом тут потреба Рускої Хати.

На таку хату себто бодай кілька своїх комнат одно му товариству чи гурткови людий здобутись тяжко, бо винайм еї і удержане вимагає немалого вкладу, але спільними силами можна би сю трудність перебороти. Е приміром, в Нью-Йорку кілька запомогових братств, і товариств, е кілька гуртків, що сходять ся разом для певних цілей, і всі они за місце, де сходять ся раз чи два рази в місяць — платять досить велику суму. Чи ж не ліпше еслиб ті всі товариства і гуртки порозумілись разом і винаняли спільними силами спільну хату а бодай кілька комнат в яких булиб своїми панамі? До них певно прилучились би і деякі поодинокі люди, що чують потребу такого центра і Русини нью-йорські малиб свій власний куток зразу арендований, а пізнійше колиб справа ішла добре, моглиб наймити й цілий дім, або і купити его на власність.

О скільки ся гадка да-лаб ся перевести в практиці не знаєм, але на всякий случай радіємсьмо аби про сю справу подумали також другі Нью-Йорські Русини, які тут вже давнійше.

Дорога до переведення сеї справи в діло булаб така:

Товариства і люди, яким ся справа лежить на серці повинніб поговорити про се зі своїми знакомими, на зборах, мітингах і т. п.

Дальше скликати збори з членів всіляких товариств і гуртків. На сих зборах вибрати комітет зложений з представителів кожного товариства і гуртка по одному а сли потреба ді-брати до них також кількох людий з поза них.

Комітет такий міг би вибрати з поміж себе стислійший комітет для вироблення статутів.

Статуту предложити до одобрення ріжним товариствам, а після такого одобрення і розуміє ся певних грошевих зобовязань, винаняти хату.

Що така справа при добрій волі і охоті моглаб перевестись, видно з сего, що другі народности мають дуже много таких своїх хат а деякі і власні доми. Розуміє ся, що еслиб та-

ка хата справді була вина-нята, то кожде товариство чи гурток, який причиняєсь до винайму такої хати, мав би певні означені дні в місяці, в котрих уживавби комнат виключно для своїх цілей — інші дні булиб свободними для всіх. Комнати такої хати мусілиб бути вітворені для ужитку членів цілий день а не лише вечерами. В комнатах мусілиб бути книжки та часописи а вечерами відбувалась би наука англійської мови чи других потрібних предметів. Впро-чим ті річи булиб докладнійше обговорені і оброблені вибраним для сеї цілі комітетом.

Гадка власної хати не наша і не нова — і если ми пишемо про неї то лише тому, аби еї на ново поставити перед очі нашої публіки і викликати дискусію, яка конець кінцем таки повинна doprowadити до якихсь реальних результатів.

Рутенський „бизнес“.

Нашим читачам звісно з 8-ого числа Свободи про те як Руска Книгарня в Скрантоні, Па., не може діждатись книжок з краю помімо сего, що гроші на них вперед вже давно вислані. З подібними цвітками рутенського бизнесу — ми Русини американські му-само не раз стрічатись і тому не завадять подати їх до загальної відомости. Може хоч се на що здасть ся, бо наші письма і прозьби не находять жадного відгону у старокраєвих братів.

Ось они:

В Лютім 1906 року писав Петро Стрільчук з Ілендайв, Монт. \$9.50 до книгарні Шевченка у Львові на ріжні краєві часописи. До Лютого 1907 не дістав він жадної з замовлених часописей, ані відповіді на свої письма. Наша редакція також не дістала відповіді на свої письма в сій справі.

В Січні 1907 вислав п. Семенюк з Сейр, Па. \$10.37 до п. Грабчука в Чернівцях на кілька краєвих часописей — решта грошей мала бути задержана п. Грабчуком до дальшої розпорядимости п. С. Вмісто замовлених часописей п. Грабчук вислав п. Семенюкови книжок сього видання на 50 корон і обідав посилати „Грім“ через оден рік даром.

В 1903 році прислала нам редакція „Гайдамаків“ неоплачену паку одного числа „Гайдамаків“ і певне число книжок свого видання. За пересилку мусіли ми заплатити кільканайцять доларів і як опісля довідались ми з письма, редакція „Гайдамаків“ бажала, аби ми те число розіслали враз з Свободою а зі спродажи присланих книжок покрили кошти пересилки.

„Гайдамаків“ зі Свободою розсилати ми не могли, бо се противить ся тутешним почтовим законам

— але розіслали їх з книжками і в особних пачках, книжки прислані для оплати пересилки розіпхали між людий як могли, деякі даром інші за половинну ціну або і менше. І ось в 2 роки пізнійше дістали ми упіменне від „Гайдамаків“ о заплату ціни за сі книжки, яких ми неспроваджу-ли.

Про те, як поступав Кре-литовий Союз з тутешним Народним Домом і що деякі патріоти не зволють навіть карткою посвідчити відібране не раз більшої суми післаної на загальні цілі — була вже давнійше мова в Свободі.

Чи подібний рутенський бизнес може скріпити звязь Русинів тутешних і заморських — кождий легко зрозуміє

Гірка правда.

У минувшому числі „Свободи“ була надрукована прекрасна і цілком правдива стаття, підписана „Православний“. Вона була написана, як видно, з болем серця, яке не могло утримати тої гіркої правди, яка е навкруги дописувателя.

Православна місія, збравши у свої руки бідних Українців, тай доі під видом прадіної віри дусить їх: вбиває у них націо-нальне самопочуте. В Америці мало що не головню проживають Українці, прийшовши з Австрії та Росії, але ж не давлячись на се, попів (чи ліпше сказати агентів) руский уряд поси-лає не їх рідних, яких вони зрозуміли би, а таких, котрі не знають ні мови їх, ні духу українського народу та й знати не хочуть. Правда, е ту й українські попи, приїхавши з російської України, но вони, за-продавши себе російському урядови, чинять американським Українцям більше шкоди ніж ті, що не розуміють української мови. Я з Росії і зі свого прибуття до Америки чи мало дивувався тай досі дивую ся, як то ся може стати, щоби така маса Українців та дала ся водити за ніс ріжним кругіям і кинула свою гарну українську мову і нині замість того, щоби розма-ляти на своїй, кождому Українцеві зрозумілій мові, починала балакати, прямо сказати, якоюсь тарабарщиною. Но се було би ще нічого, що старають ся говорити по великоруски, та мені прикро робить ся, як зобачу, що й дітий українських учать тарабарщині. Можна би було ще винести, як би они учили ся чистої літературної великорускої мови, но, як мені відомо, сеї мови вони не научили ся тай ніколи не навчать ся. До чого се? Чи вже серед освічених Українців нема чесних людий, які могли би знищити се зло? Чи вже вони усі передали ся на сторону російському урядові і зробили ся так званими у Росії „істинно русескими людьми“, чи ліпше сказати: чорносотенця-

ми? Ні, не всі. Е маленька в Австрії, яка боре ся супроти неведидних, відіркнутих ся від своєї матери України, російських попів, та жменька „твердорусів“.

Мої соотечественники можуть мені сказати, що я пишу кривду, і що російські попи не суть агенти, а чесні, благородні, богобоязні пастирі стада Христового, захищаючих своїх православних оведь від нападі хищних вовків. Та дежтам? Факт минулих десятиліт говорять инше. Що дала українському народові православна місія? Окрім зла — нічого!

Часопис „Свѣтъ“, що видає ся за гроші робітників, замість того, щоби захищати їх права, обстоює російський уряд, ту жменьку веробів, які в Росії в теперішньому часі називають ся злодіями, катами. „Свѣтъ“ називає себе малорускою часописею, себто українською, а друкуєть ся тарабарщиною. Тепер у Росії видаєть ся маса українських часописів, закладають ся просвітні товариства, а тут в „Свѣтѣ“, про-зисаючому ся малоруским, оют. Товт не тільки ви-лизає свою ненависть до української мови, але навіть називає усіх чесних Українців „дурнями“, „ослама“ й „мерзавцями“ (звичайні і єдині перли його ельовенції), а існування самої України не хоче й признавати. Таких кривд і не перечецаеш.

Та щож за причина такого поводження з Українцями?

Всім звісна добродушність і довіре Українців, чим і запомогли ся безс-овісні наглеці. Тільки се й губить Українців.

В будучу неділю пічнеть ся конвенція „Православного Общества Взаимопомощи“, а опісля неї і Собор. Нехай всі на кінець зрозуміють, що час уже скинути опіку жмені дармоїдів і стати на шлях самостійности.

Нехай сознательні делегати піднесуть протест проти усіх діючих ся злочинств і додавають ся до того, про що було казано в минулім числі „Свободи“ під заголовком „Надіслане. Що дієсь між православними?“

Гірка правда, но колись повинна бути сказана.

Православний в Росії і член „Общества Взаим.“

Процес за узброєне повстанє в Москві.

Недавно скінчив ся суд над найбільшою частиною учасників московского повстання, якого не могло подужати місцеве військо, а яке розбив аж прибувший під командою генерала Міна семенівський полк. На лаву обжалованих, так само як і у теперішньому процесі „Республіки Тук-кум“ попали не головні ді-ячі повстання, але люди лишень подекуди замішані в повстанє, яких цірвав мучий, отихійний рух бор-

и о во. А власне про-чалу сего руху свідчать чайліше се, що головною опорою повстання була фабрика „Прохорова Ману-фактура“, котру а послід-ньої хвилини уважали чор-носотенною. У повстаню однак вона взяла найбіль-шу участь! Повстанці скла-дали ся з робітників, а го-ловний провід спочинав у руках невеличкого числа інтелігентів. На лаві обжа-лованих засіло 68 людий, однак між ними нема ані одного з „головного шта-бу“, бо одні з них розстрі-ляні, аругам удало ся у-течи. Свідки інакше гово-рили підчас слідства а іна-кше на розправі. Підчас слідства вони бояли ся ген. Міна і тому говорили так як він ім приказав, однак як що його революціонери вбили то тоді і свідки від-важили ся говорити прав-ду.

Всі обжаловані, крім двох, не признали ся до вини. Признав ся тільки молодий хлопець Честнов і дівчина, прозвана „Пчіл-кою“, про котру думають, що була членом головного штабу. Як еї поспитали, чи вона винувата, відпові-ла: „Я е членом партії со-ціалістів революціонерів, їх робота не е злочинна і я віяких пояснень судови да-вати не хочу!“ А Честнов сказав: „Я дуже радий, що мав щастє брати участь у борбі за право бідного лю-ду!“

Засуд випав острый: в арештантські роти засуджено 10 ох, на Сибір 8 ох, в ка-торжні роботи на 12 літ 3-ох, на 10 літ 2-ох, на 4 роки 3-ох, на 3 роки одно-го, решту увільнено. Як перечитали вирок публіка заплакала, а потому засу-джені разом з публікою засьпівали революційні пі-сні і похоронний марш. Всі засуджені суть корінними Москалями.

Перший Руский політичний Клуб в Америці.

В Едмонтоні завдяки кіль-ком щирим патріотам Zalo-жено дня 30. січня Р. П. К. і зараз ухвалено устроїти бал з танцями, котрий від-був ся дня 7-го Фебр. е. р. в користь сего Клубу. Бал відбув ся в галі п. Рудика дуже красиво і урочисто, в присутности мало що не сотки народа. При кінци забави прийшов д. Войцен-ко, руский фотограф, ко-трий відобрав цілу групу гостей і по тім розійшли ся гості веселі доми.

Гість.

Спростованє.

В ч. 50 „Свободи“ якійсь П. Гр.-к. вчепив ся Крав-ця, дорікаючи йому, немов то він противорічить своїм засадам проти алькоголю. Се не е згідне з правдою. Я добре знаю Я. Кравця, бо він з моєї колонії; знаю его як доброго, тверезого Русина, що старав ся і ста-рає ся про просвіту і ор-ганізацію між Русинами в Канаді. I 35

В. Романюк,
читаль „Свободи“.

Дня 9-го Марця 1907 в Мюзик Гал (Music Hall), 213 Lackawanna Ave., Scranton, Pa. відбуде ся бал і представлення аматорське „ХТО ВИНЕН“.

1. Вступне слово виголосить о. М. Ладанець.
2. Хор — „Підкарпатські Русини“.
3. Хор — „За Русь стаєм до бою“.
4. Слово привітає Ал. Мотилань.
„ХТО ВИНЕН“:

ОСОБИ:
Марійка — Т. Бакоска.
Отель — Т. Шеремета.
Мати — М. Кира.
Добродій Марійка — М. М. Югас.
Вго сопрано — І. Кирілюк.
І. Сват — Попель.
І. Сват — Гугл.
І. Гада — А. Мотилань.
І. Гада — Шустакевич.
І. Полідай — І. Пандюла.
І. Полідай — І. Параско.
І. Парубок — Н. Бордак.
І. Парубок — Назар.
Викоток балю і концерту о годвині 12 в залу, а представлення аматорське о 7-й вечері.

Каліфорнійський „Бом“
у вівторок в суботу дня 9-го марця „Вечерній“ в танцях і театральним представленням в Polonia Hall S. W. 9 College St. Вступ 25 ц. і 15. Частий дохід обіцяє ся на добродійні цілі. Часті дари призначені для арештованих американо-Українців у Львові.
За комітет
Михайло Бабій,
управитель Бомба.

Де є?
Хто хоче шукати своїх прапків чорну нашу бабету, мусить заплатити 25 центів за кожне оголошення наперед.

Пошукую
свою рідну сестру Марію Цірко в селі Геродіні, пов. Гусатин в Галичині. Хто б о ній знав прошу дати знати по галу адресу:
Mike Circol 8-10
P. O. Kewatin, Ont. Canada

Пошукую
свого кривана Івана Катина в Кружковці, столиці шарисної. Хто б о ній знав, або він сам, хай ласкаво напише на адресу свого кривана:
Vasil Palicz,
Lloydell, Pa. Cambria Co.

Де є
Мій брат Семко Мешонка в селі Підкарпаті, пов. Борщів. Перед двома роками перебував у Форт Віліям, Онт. Хто б знав про нього, нехай напише на адресу:
Joseph Moszonka,
Rogers Pass, I. Wilson Gang
B. C. Canada.

Де є
Савелій Заворотков родом з села Стасів, Галичині. Хто б знав що про нього, або він сам най пише на адресу:
Іван Нагірний
Box 114, Jessup, Pa.

Де є
Іван Скорбут в селі Сняжва, Гал. Має перебувати десь в майнах. Глядити за ним отець і сестра.
Andr. Sgorbut
69 Preston acrebat St.
McKees Rocks, Pa.

Шукаю
свого брата Отофана в Кривчів, пов. Борщів в Галичині. Вже три роки живе в Канаді, а від 7 місяців не знаю де проживає. Здається, що в Річмонді. Хто б о ній знав прошу мені довести на адресу:
George Wojcik 8-9
28 Agnes St. Toronto, Ont.

Оголошене.
Дві Русинки, вдовці по учителях, бачити, в середнім віці, зовсім здорові, розумні, а також дуже добре на кухні і господарстві доміють — пошукують свою дорогого місця до вариду доку у сільсько-господарстві або урядника Русина.
Зголошення у редакції „Свободи“.
SWOBODA 8-10
124 Hudson St. New York N. Y.

Найліпша Спосібність
шукати одинок на ціле місто руску пресерію. Гросерію знаходять ся між Русинами.
Властитель, примушений продати сво гросерію, бо відійти до краю за дівку брану здорову в родині.
Бизнес приносить щорічно 150 доларів або і вище, з чого є 25 процент чистого доходу.
Рент місячний 11 доларів. Ціна при-
купна. Все то гарантує властитель.
Галоситись на адресу редакції „Свободи“
Swoboda,
124 Hudson St., New York, N. Y.

СМІ хочете післати до старого краю часно друкований лист, мусить собі накупити до друкованих в руських буквах; ціна тільки \$7.50. Адрес:
Aniela Orzech, -12
264 E. 121 St., New York N. Y.

Всячина.

Кари за політичні злочини в Росії в 1906 році. Военно-полеві суди засудили в 1906 році на смерть 1252 осіб. Кару смерті виконали на 934 засуджених, се є на 74-6 прц. На каторгу засуджено 2.029 осіб, а з них 274 на доживання каторгу, а 1.755 на ріжний час (який разом взявши займає 17.375 літ). На Сибір заслано 186 осіб. Далше засуджено: на тюрму 2.339 осіб, разом на 1962 літ, до арештантських домів 1.877 осіб, разом на 2.574 літ, до дисциплінарних батальйонів 1.153 осіб, разом на 2.329 літ, на твердиню 576 осіб, разом на 698 літ. Всіх осіб засуджених в 1906 році російськими судами за політичні справи було 9.412. Крім того по тягнено до судової одвічальності 732 редакторів періодичних видань. Завішено, або зовсім замкнено 563 часописи та журнали. За аграрний та економічний терор покарано 2.430 осіб.

Фарми для жаб. Французи були першими, що відкрили делікатний смак жабячого мяса і завели його у своїх кухнях. Довгий час були вони одинокими, що одушевляли ся сим делікатесом. Та коли відкрили й Американці знаменитість жабячої печені, то Французи лишили ся цілком по заду. Американці прямо повідали всі жаби з кожної калабатини, мочару, ставу, так, що порядній жабі не було навіть де свідно дихнути. Взагалі попит за жабами був так великий, що купці не могли тільки доставити із звичайних ловелів і заложили в Сполучених Державах цілі фарми для хову жаб. Найстарша така ферма находить ся в Каліфорнії, і належить до Рішарда Стега, який в хові жаб дійшов до майстерства: його чотири стави обмуровані, так, що ні одна жаба не може драгнути. Через помішане своїх жаб із жабами з Кольоредо і Флориди осягнув він расу, небувалої краси і величини. Другим жабячим спеціалістом є Саув, який має свої фарми над Онтарієм. Свій „товар“ виховує він в басенах, годує жабу як найліпше. Жаби Саува відзначають ся незвичайним апетитом. Ловить ся їх звичайно не на вудку, але частійше сіткою, списами, або стріляє ся їх. „Порядна“ жаба, доброго хову, важить звичайно до пів фунта. Попит за жабами зростає з року на рік і приносить гарний гріш до кишені жабячих спеціалістів.

Вода на Марсі. Американський астроном Льовель дійшов на основі пильних обсервацій до погляду, що Марс, протинно як наша земля, терпить на велику недостачу води і тому мешканці тої планети мусять користувати ся водами з під бігунових сторін. Ті води, що творять ся наслідком таяння підбі-

гунових світів, спроводжують вони каналами в сторони коло рівника. Що Марс є покритий цілою сіткою штучних каналів замітних крізь далековид. отім навіть астрономі не сумніває ся. Льовель посту-
пав у своїх дослідах стільки далше, що відкрив звязь між тами каналами, а ростивістю на Марсі. Він замітив, що величезні світові простори около північного бігуна що року на краю темніють і в поступом весви і літної пори сі темні береги постійно ширшають в напрямі бігуна. Льовель догадує ся, що сі темні місця повстають наслідком розтоплення снігу й уступлення води каналами на остальну поверхню Марса. Вириває питане, де діває ся відтак ся вода. Відповідію на се є здогад, що на Марсі нема ані моря, ані озер, і що ті канали одинокі, більші збірники води, яким завдячує своє естество тамешний ростинний світ. За тим здогадом промаває факт, що по якімсь часі показують ся на Марсі численні синяво-зелені місця, які незабаром закрашують ся на жовтаво. Льовель пояснює се явище буйною вегетацією, яка настає всюди, куди канали доводять воду. Що зеленість ростинності переходить опісля в жовту краску, се річ природна. Льовель впевнює, що і на нашій землі, колиб на неї дивити ся з відповідної віддалі, можна би досерегчи подібну зміну забарвлення, в деяких порох року можна б добачити зеленаве сяєво, що ширшає від бігуна в сторону одного та другого бігуна. Річ природна, на землі, се ширшає забарвлення йде й противним напрямом, як на Марсі, де вегетація мусить починати ся від бігунів і разом з допливом сьвіжних від поступати до рівника. Льовель догадує ся зовсім слушно, що коли на землі сей лад є зовсім природний, себто зависимий від обставин в природі, то на Марсі все те відбуває ся при помочи штучних улаштувань, бо тамешний біг води зовсім не відповідає обставинам; вода пливе там, можна сказати, гори. Сувротив того насуває ся думка, що мешканці Марса мусять бути неабиякі культурні люди. Вміли не лише побудувати великанські канали, довгі на тисячі миль, але й заосмтрити їх в прилади нашій техніці ще не звисні, а в кождім разі дуже штудерні. Мусять се бути дуже інтелігентні люди, як що цілі планеті не дають ся перемінити в одну величезну пустиню. А коли так, то як низькою еще являє ся наша культура, яка на планеті Землі не вміє ще зовсім вихісновувати величезні степи та пустині.

Почта любови без дрова. Марконі ані не сподівався, аби його винаходу надуживано межі залюбленими, як се стало ся в Парижі, у Франції. Пять кі-

лометрів ділило два серця залюблених і заручених. Се віддалене не дозволяло їм часто оходити ся. Але він був інженером і розумів ся на конструкції телеграфу без дрова. На бальконі свого помешканя устроїв одну стацію, а на даху дому своєї дієчини другу. Рано, в полудне і вечір йшли воздухом електричні філі, повні любовних слів і зітхнень. Але залюблені не уважали в своїх обчисленнях... правительства. Урядники стації бездротного телеграфу на вежі Айфля замітили ту конкуренцію, а „відбирач“ тої стації з точністю бюрократ записував розмову залюблених. Одного дня в обох приватних стаціях бездротного телеграфу явили ся рівночасно урядники з вежі Айфля і скофіскували оба апарати. Вроджена однак Парижанам галантерія охоронила винуватих від карної одвічальності за се, впрочім неввинне надуживане державного монополю. Поліція вдоволила ся уділенем їм напіння.

ТРЕТА ЧАСТИНА НАСЕЛЕННЯ ХОРА.

З зачудованем читаємо рапорт, що в Чикаго одна третя часть населення хора на інфлюенду і інші хвороби. Пригадуючи терпіня спричинені кілька літ тому назад інфлюенцою, легко можемо собі уявити нетерпелівість кожної родини. Найважнійшою річею є знати, як запобігти нападові інфлюенци і не дозвольте, щоб сили ваші підпадали, есуживайте скріпляючи і легко стравні potravu і вживайте Трінера амер. Еліксир гіркого вина. Сей природний лік, вироблений з чистого вина і гірких гірських корінів ділає на органа травлення, регулює і зміцняє їх, спроводжує здоровий апетит і покріплює ціле тіло. Як тільки чувствуете нездорові, або тратите апетит чи сон, Трінера амер. Еліксир гіркого вина припровадить вас в короткім часі до здоровля і легко запобіжить нападові інфлюенци. До набути у всіх апіках, або в фабриканта.
Jov. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

На продаж

28 моргів землі в Устю Рускім за дуже дешево ціну. Голоситись до:
-15 D. SALEY,
901 Stratford Ave., Bridgeport, Conn.
У него дістанете ріжн. книги.

НАНЦЕЛЯРІЯ
Адвокатско-Нотаріальна в справах кравчих і американських
Ф. С. Остаповича,
б. урядник ц. і м. австрійско-угорск. Нонзуляту в Н. Й.

Перепроводжує великі справи судові і особливі виконує повномочія консульства і продає в легальності консульства і ц. р. вказує повномочія консульства, ухвалені від консулів, контролює також асентури в Америці уділяє поради во всіх справах кравчих і американських.

Посилає грошей нева і ескора. Спродаж карт корабельних і коливних. Пошлює гроші в безпечних банках кравчих і американських. На відповіди залучати марки поштові.
Адрес:
F. S. Ostapowicz
126 2nd Str. New York, N. Y.

„Воя“.
орган української соціал-демократичної партії, виходить ме що тижня і коштуватиме на цілий рік 2 дол. Адреса: Львів ул. Бернадієвська ч. 28.
„Гайдамаки“.
політична, економічна і літературна часопись тижнева виходить у Львові (Куркова ч. 5) під редакцією Михайла Петрицького і коштує на рік 2 дол.

„Громадський Голос“.
радикальна політична часопись. Виходить 2 рази на тиждень. Передплата річно \$2.50. З додатком гумористично науковим 3 дол. З додатком гумористично сатиричним річно 3 дол. 25 ц. З обома додатками річно 4 дол. і 25 ц. Хто з'єднає 5 цілорічних передплатників і прише від них гроші, тому буде ся вислати часопись цілий рік, але без додатків; хто з'єднає 10 передплатників, той буде діставати її в двома додатками. Редакція і адміністрація „Громадського Голосу“: Львів, ул. Ліндого ч. 7.

„Діло“.
найбільший дневник австрійської Русі-України виходить у Львові (Ринок ч. 10). Передплата на рік \$9.20.

„Економіст“.
місячник економічно-господарський. Виходить з кінцем кожного місяця. Передплата на цілий рік \$1.25. Редакція, адміністрація і експедиція: Львів, Ринок ч. 10 І. пов.

„Земля і Воля“.
орган української соціал-демократичної партії для робучого люду. Виходить що тижня в Чернівцях і коштує на цілий рік 2 долари. Адреса: Чернівці, ул. Броварна ч. 84.
„Літературно Науковий Вісник“.
місячник літератури, науки й суспільного життя, виходить в році 1907 в двоєх виданнях: львівським і київським. Передплата на видане львівське вноситься на цілий рік \$4.50. Адреса: Львів, вулиця Чарнецького ч. 20, Galica, Austria.

„Промінь“.
єдиний незалежний становий орган українського учительства. Виходить 2 рази на місяць і коштує 2 дол. Адреса редакції: Башкивн. н. Ч. (Буковина, Австрія).

„Руслав“.
виходить у Львові (пл. Домбровського ч. 1.) що дня крім неділі і свят і коштує на рік 5 доларів.

„Свѣт“.
ілюстрована часопись для руських родин. Річна передплата 3 дол. Замовлення слати до Книгарні тов. ім. Шевченка (Львів, Театральна ч. 1).

„Червоний Дранор“.
соціал-демократична часопись для робучого люду. Виходить три рази на місяць в Терно-

поли коштує на рік 2 дол. Адреса: Тернопіль, у Голубна 6.
„Ukrainische Rundschau“.
виходить раз у місяць. Річна коштує 2 дол. Адреса: „Ukrainische Rundschau“ Wien VII Frauenfelder Str., Nr. 2.

1907 рік.
ВІДКРИТА ПЕРЕДПЛАТА

Рідний Край

Тижнева українська часопись політична, економічна, літературна і наукова.

У часописи заведені ось відділи.

1. Що потрібно для нашого народу особливо для селян хліборобів і трудящих людей.
2. Що діє ся на Україні, тамосі Галичині й на Буковині.
3. Що діє ся в Росії. Звістки в столиці.
4. Що діє ся по чужих землях, в сьмь там доброго, що й нам б годило ся.
5. Звістки й листи в різних городах і сел (про вистава, товариства, про що діє ся доброго і лихого).
6. Наукові статі і звістки (історія, література, медицина, ветеринарія; сільське хазяйство, промисл, й т. д.).
7. Оповідання, вірші, фелетони.
8. Дрібні звістки (про заробітки, вистава, ціни й т. д.).
9. Бібліографія. — Запитання читачів і відповіди редакції про всім діям судові, хазяйські та інші.
10. Оповідання усім.

Хто підпише ся на цілий рік, те получити такі безплатні додатки:

1. Дві картини звісного українського художника П. Ю. Сластьова: 1) Ковар, 2) Гайдамаки.
2. Український календар „Рідний Край“ на 1907 р.

Передплата за часопись на рік 2 долари.

Листи і гроші вистати треба на адресу: Мотавка, Протопоповський. Про. 41, редакції часописи „Рідний Край“.

Редактор-видавець М. Димчишин

Просимо усіх хтоне посилати нам гроші, силати їх або поштою ми моні ордерами або драфтами на Нью-Йорк а не чеками, бо м від одного чека мусим платити 10 центів за колектоване а крім сго на такі чеки не може дістати грошей через два тижні, бо стільки мавше більше требає склепозане не Нью-Йоркского чека.

Редакції „Свободи“.

Вступайте до Союзу!

„Союз“

платить 1000 доларів

посмертного за мужа а

400 доларів за жену

Хто хоче більше довідатись про „Союз“, нехай пише до Головного Ура-

ду на адресу

Mr. S. Jadowski,

Box 76, Jersey City, N. J.

На 1907 рік. „РАДА“ На 1907 рік.

РІК ВИДАННЯ ДРУГИЙ
газета політична, економічна і літературна виходить у Києві що дня, окрім понеділків.

„РАДА“ має широку програму, як звичайні великі політичні газети: дає щоденний огляд життя політичного, громадського, економічного і літературного на Україні, в Росії й по чужих землях; звістки про всім світові події; посилі та оповідання: фелетони: політичні, наукові і белетристичні.

„РАДА“ має власних кореспондентів у Петербурзі, Москві, Харкові, Одесі, Мотаві, Чернівцях, Херсоні, Житомері, Кам'янці-Подільському і по інших місцях України та Росії, а також і за кордоном: у Львові, Чернівцях, Відні, Мавжжі і Берліні.

Газета буде виходити в побільшенім розмірі.

Працею давнійших і нових випавчих письменників, які обідали свою участь в новім році, програма газети поширять ся. Зроблено буде все можливе для того, щоб зробити газету органом всієї України й давати перегляд життя ріжних її частин, в Росії й за кордоном. Особливо уважатиме Редакція на те, щоб давати читачам по змозі повний образ не тільки суспільно-політичного, а й духовного й культурного українського життя та його збудовників в Росії й Австро-Угорщині. Потреба й змаганням сучасного українського життя будуть присвячувати ся ширші статі теоретичного змісту. Стоячи на основі поступового й демократичного українства, газета не буде партійною й даватиме місце статтям, які будуть освітлювати ці питання в ріжних партійних історичних поступового й демократичного напрямку.

Умови передплати: до Америки на рік 6 дол., на пів року 3 дол.

Адрес редакції і головної контори:

у Києві, Велика Підвальна вул., д. 6, біля Золотих Воріт.
Редактор М. Павловський. Видавець Е. Чикаленко.

8 днем 1. Фебруара 1907, вітворено

БАНК РУСКИХ ЕМИГРАНТІВ

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує слідуєчі справи:

- 1) Пересилає гроші до Галичини, Угорщини, Росії, Німеччини і других країв і держав зсвіта по цінах можливо найтаннших і як найшворше. Кождий хто буде посилати через наш Банк гроші дістане сейчас від нас та них поквітоване, а скоро гроші дійдуть до краю, виплемо ему орїгінальний краєвий реценіє.
- 2) Продає шифкарти на різні лівії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Нью Йорку. По кождого хто хоче їхати до краю і купити в нас шифкарту а дасть нам наперед знати, котрим треном виїхав з дому — ми виїдемо на дню а також відпровадимо его аж на шифу.
- Для тих, що будуть купувати в нас шифкарти з краю до Америки, будем давати як найточнійші інформації, щоба їх країни дітались на місце призначеня і не були завернені до краю.
- 3) Виробляє повиновласти, контракти купна і продажі заосмотреві підомсом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і звагніл перепроваджує всякі інші справи зі судми і старокраєвими властями при помочи звисних старокраєвих нотарів і адвокатів.
- 4) Полагоджує справи війскові, як: увільнене від асентирунку, військової контролі, увільнене від вирав і т. п.
- 5) Вирабляє пашпорти для ситизенів виїжджающих до краю.
- 6) Дає поради в процесах против комианій в разі каліцтва, смерті, невивпаченя пейди і в других правних американських справах.
- 7) Мінєє гроші — старокраєві на американські і американські на краєві після біжучого курсу.

Крім сего Банк Руских Емігрантів готів служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тым, котрі приїжджають до Нью Йорку а не суть ознакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на проценти до американських і краєвих банків.

Всі повише згадані справи будемо всегда старатись виконувати скоро, точно і чесно та сподіємось, що в сей спосіб повизкаємо собі довіре і поперта у якнайшворшого загалу Русинів.

Такого довіря і поперта сподіємось тим більше, що БАНК РУСКИХ ЕМИГРАНТІВ заложено не виключно задля власного інтересу, але і тому, аби причинитись бодай малою цеголкою до загално рускої справи: іменно

десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Русский Народный Еміграційный Дім в Америці.

Річ се загално звисна, що брак такої інституції як Еміграційный Дім даєсь сильно відчувати усім американським Русинам і еслиб всі другі Русини зробили так само, ми малаби в дуже короткім часі свій власний і величавий Русский Народный Еміграційный Дім.

Про вітворене Банку Руских Емігрантів просимо повідомити також своїх знайомих а при нагоді прислати нам їх адреси.

З поважанем

Дирекція:

Ів. Ардан, гол.

С. Ядловский, нас.

А. Савна, сеир.

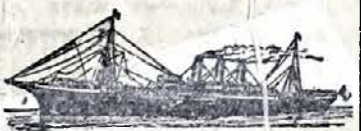
Адрес: Ruthenian Immigrant Bank. House, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

David Fuhrman
232 Lackawanna Ave.
SCRANTON, PA.
Виробляє
Вратські відзнаки. Шапки.
Пояси. Уніформы. Фани
Шовкові вовняні.
Old Phone 564-R

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
Можна его бачити в офісі:
від 8 ої до 10 ої год. рано,
від 2 ої до 4 ої попол.,
від 7 ої до 10 ої вечер.
Old Phone 1269-B

HARRY NEEDLE
Адвокат і Нотар Публичный
Повичає гроші на праперти. Застуває
в справах кримінальних і цивільних.
Офіс: 910-911 Meigs Bldg.,
Scranton, Pa. Вечерами: Spitz Bldg.,
Olyphant, Pa.
Розуміє по руски, польски і словацки.

Російська Охотничя Флота

Нова пасажирська пароплавна
лінія з Нью Йорку до Роттердама
і Лібава або назад без пересі-
даня великими двошрубевими
скорими пароплавами "Смо-
ленск", "Петербург" і "Саратов".
Дорога з Нью Йорку до Ро-
тердама або назад, триває 9 днів;
з Нью Йорку до Лібава або
назад 12 днів.

Ціна шифкарт:
3 Нью Йорку до Роттердама або
з Роттердама до Нью Йорку перша
класа 65 дол., третя класа ма-
юта 37 дол., третя класа загал-
на 30 дол.

3 Нью Йорку до Лібава: пер-
ша класа 80 дол., третя класа
каюта 47 дол., третя класа за-
гална 37 дол.

3 Лібава до Нью Йорку: пер-
ша класа 87 дол., третя класа
каюта 44, третя класа загална
34 дол.

Кораблі відходять з Нью Йорку

"Смоленск": 13 Марта.

"Саратов": 27 Марта.

Генеральні Агенти:

C. B. Richard & Co.

31-33 Broadway, New York.

SOCIALISM is the coming issue in politics.
You may be for it or against it, but in either case
you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a
three month's subscription and a copy of Social
ism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher.
55 FIFTH AVENUE, CHICAGO

— Хто пришло мені докладні адреси
своїх вишлюком перебуваючих в Америці,
тому вишлю в презенті або мапу Ав-
стрії або Америки, або краску мапу
до вибору.
John Nemeth,
457 Washington Str., New York City.
Кели посилаете адреси, напишіть, що
вчитались оголошене в "Свободі".

Хто бажає інформації
про Бритийську Колумбію
нехай пише на адрес
Geo. Syrotiuk,
Vancouver, B. C., Canada.
Box 482,

Одинокий
русский адвокат і нотар
з Галичини
Др. Юліян Чупка.
Всі справи в судах і у скья-
ріх в повітах Льюерке і Дяка-
ванна.
Всі справи судові, повновла-
сти, контракти, справи війскові
в Галичині.
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
Там де банк Нейбота.
Приїжджає до Скрентон що
Понеділка і Четверга о годині
6 вечером.
402 S. Washington Ave.,
Scranton, Pa.
там де банк Райхмана.

**Позолочувачі Годин-
ку за \$3.98 ніжко**
доси не продавав.
Ми пішлимо Вам до оч-
чени сего гарну 14-на-
ровим золотом Подвійно
Волоочену годинку С. О.
D. за \$3.98 і оцінку оне-
пресу. Гарантія на 20 літ і лан-
ном в междою годинкою. Си годинка
не черпіє як другі, тримає добрий час і
виглядає як 40-долларова цін-
годинка, а деякі купці пропонує її по
\$10.00. Сам пішлимо випрок \$3.98
дамо вам в дарунок перетягу або ніж і
оплатимо редмістровану по ту черз що
не будете мусити платити експресу.
Дармо одна годинка сам купити або
спродасте шість. Пишіть чи провадити
вам мусити чи вишлю годинку. 34-38
Globe Mfg Co.
Dept. 7, 161 Randolph Str., Chicago, Ill.

ЧИТАЙТЕ!

Спис книжок, які продаємо:

• Америка.....	15 ц.	• Цивілізований Гріппинг.....	30 ц.
• Ангел та пустельник і т. і.....	15 ц.	• Народний рух австро-угорських Ру- сина.....	15 ц.
• Білий Велика.....	2 дол.	• Новий Завіт.....	1 дол.
• Борба клас і чому робітники ор- ганізують ся.....	15 ц.	• Обрання і загадки.....	10 ц.
• Весела книжочка в образах.....	30 ц.	• Оповіданя.....	15 ц.
• В Старім і Новім краю.....	25 ц.	• Оповіданя про садрих богів.....	10 ц.
• Гріхи міліонерів і т. п. С. 7.....	15 ц.	• Про вістунки від роу. кра- вості.....	10 а.
• Дімо в історії православної мі- сти в Америці.....	10 ц.	• Про нутро землі.....	25 ц.
• Дімо про історію.....	30 ц.	• Підземні скарби.....	25 ц.
• Дві лави і т. п. С. 5.....	15 ц.	• Погуся.....	10 ц.
• Дорога любови, та Божа дорога С. 6.....	15 ц.	• Пеліттер.....	1 дол.
• Емігрант.....	15 ц.	• Рокова Поляка, в Русином.....	10 ц.
• Життя, заробки, організації і т. п. в Спол. Державах.....	15 ц.	• Руско-англійський словарець.....	20 ц.
• Життя про Жидів.....	15 ц.	• Реалістичні вірвання старинних народів.....	30 ц.
• Історія Русів в образах.....	10 ц.	• Смерть.....	10 ц.
• Капитал і праця.....	15 ц.	• Стародавні казки та оповіданя.....	15 ц.
• Книжка Рахункова.....	50 ц.	• Степові люди.....	15 ц.
• Календар.....	25 ц.	• Страхи.....	20 ц.
• Марія.....	10 ц.	• Стрільці на смерть, робітничі дра- ма.....	15 ц.
• Многострадалий народ, огляд історії українського народу.....	20 ц.	• Увій в Америці.....	20 ц.
• Аглас цілого сьвіта, англійський, 105 мап, над 700 сторін, подає імена і людність 40.000 міст цілого сьвіта 1 дол.		• Хто з чого живе.....	15 ц.
• Мапа Сполучених Держав і цілого сьвіта 4 стопи широка а 6 стіп довга (інші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.		• Як то є люди на землі, в 20 образах.....	50 ц.
		• Як мужик ходив до царя приїзди шукати.....	15 ц.
		• Через мордон.....	15 ц.

Адрес треба всегда вписати англійськими буква-
ми і то дуже виразно.

Свобода, 184 Hudson St., New York

**Оден з найбільших
броварів
в Америці.**

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПО-
СІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз по- Голова від него
коштує сего пива, ніколи не болить,
то виного вже не бо єсть здорове і
буде пива. поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕПШТОЮ ХВА-
ЛИТИ, ВО ДОВРЕ САМО ЗА
СЕБЕ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

**Соціально-демократичне, по-
пулярне щомісячне видавництво**
"Боротьба"
що виходить по в дню 1. січня 1907
в двоаркушових книжочках та коштує
на рік 1 доллар.
Адреса для обов'язкових:
Редакція "Землі і Воли",
ул. Броварна ч. 84
Czernewitz, Bukowina